

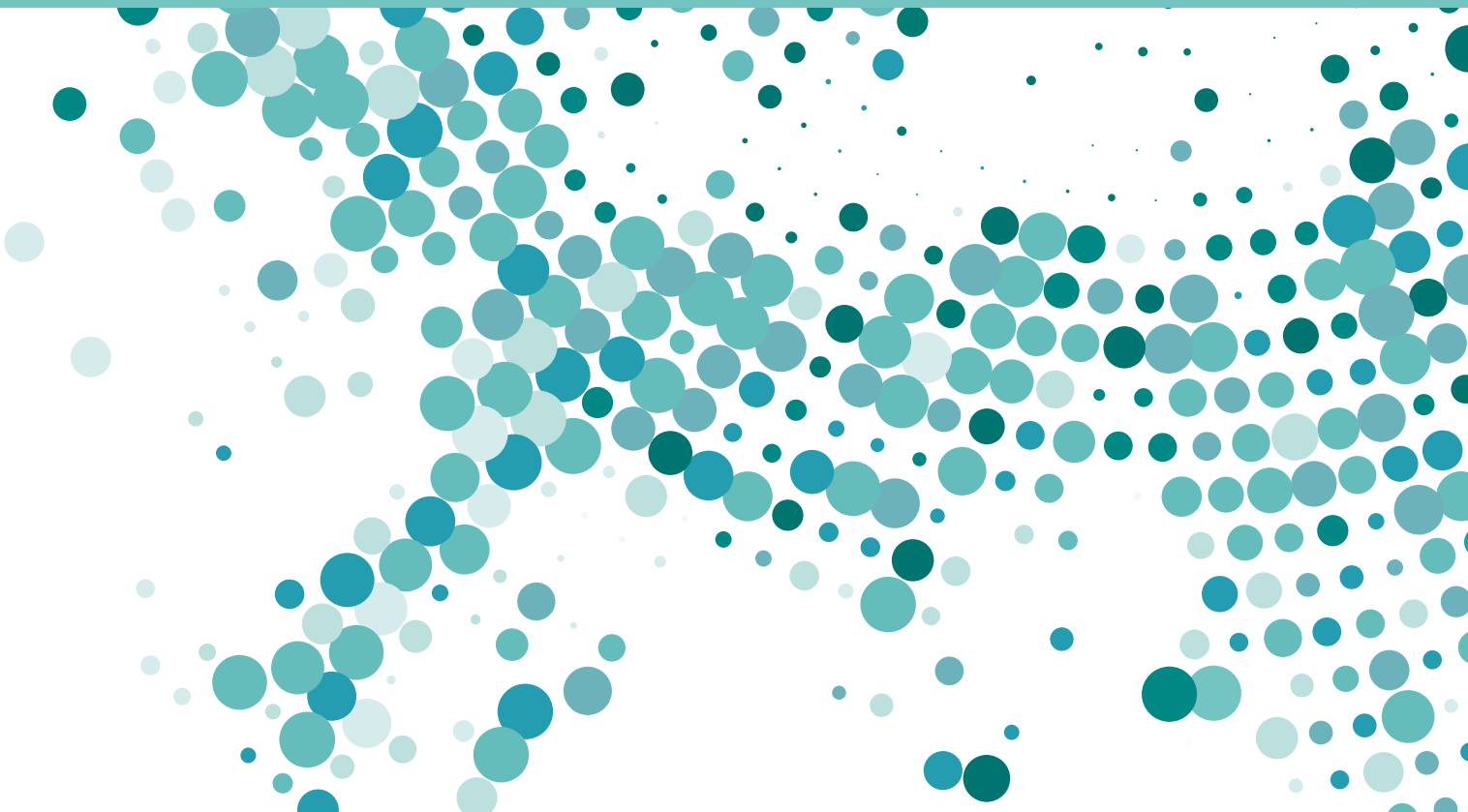

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017-2021

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 30/2016

Hallinto

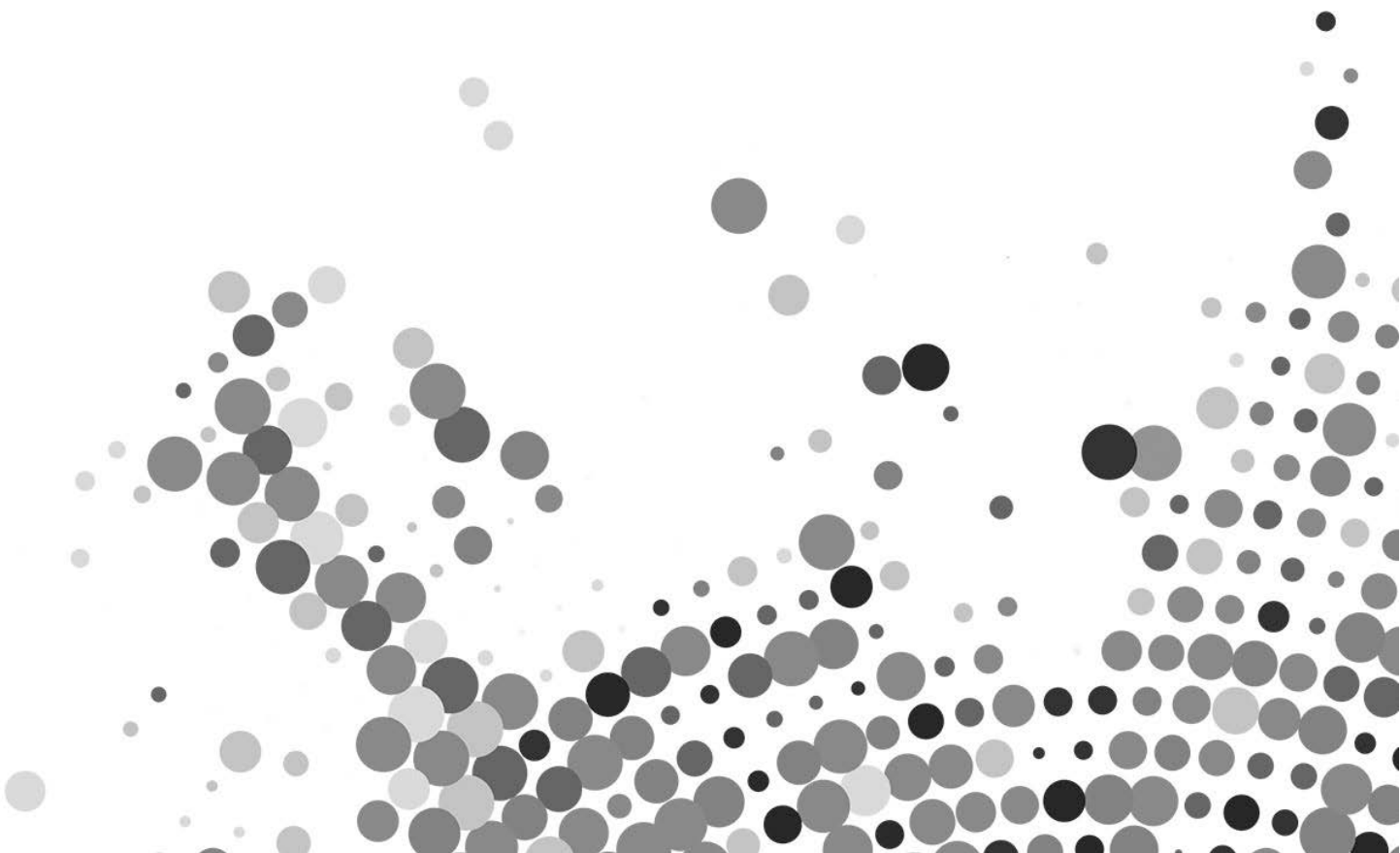

Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017-2021

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 30/2016

Hallinto

Sisäministeriö
Helsinki 2016

ISSN 2341-8524
ISBN 978-952-324-110-7 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Sisäministeriö	Julkaisun laji		
	Toimeksiantaja		
	Toimielimen asettamispäivä		
Julkaisun nimi Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017-2021			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Sisäministeriön lainsäädäntösuunnitelma 2017-2021 sisältää tietoja ministeriössä käynnissä olevista ja vuosina 2017-2021 käynnistyvistä lainsäädäntöhankkeista. Lainsäädäntösuunnitelmaan sisältyy myös tietoja ministeriön toimialan EU-säädöshankkeista ja kansainvälisiä sopimuksia koskevista hankkeista. Lainsäädäntösuunnitelman tiedot perustuvat tilanteeseen marraskuun alussa 2016. Lainsäädäntösuunnitelma on vahvistettu ministeriön johtoryhmässä 9.11.2016. Lisätietoja lainsäädäntöhankkeista on sisäministeriön internet-sivuilla (www.intermin.fi) ja valtioneuvoston internet-sivuilla (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).			
Avainsanat (asiasanat) lainvalmistelu, lainsäädäntöhanke			
Muut tiedot Sähköisen julkaisun osoite www.intermin.fi/julkaisut			
Sarjan nimi ja numero Sisäministeriön julkaisu 30/2016	ISSN 2341-8524	ISBN ISBN 978-952-324-110-7	
Kokonaissivumäärä 82	Kieli	Hinta	Luottamuksellisuus
Jakaja Sisäministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäministeriö		

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Inrikesministeriet	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2017-2021			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Inrikesministeriets lagstiftningsplan 2017-2021 innehåller uppgifter om de lagstiftningsprojekt som pågår och som inleds vid ministeriet 2017-2021. Lagstiftningsplanen innehåller också information om EU-rättsaktsprojekt och projekt som gäller internationella fördrag inom ministeriets ansvarsområde.</p> <p>Uppgifterna i lagstiftningsplanen baserar sig på läget vid ingången av november 2016.</p> <p>Lagstiftningsplanen fastställdes i ministeriets ledningsgrupp den 9 november 2016.</p> <p>Mer information om lagstiftningsprojekten finns på inrikesministeriets webbplats (www.intermin.fi) och på statsrådets webbplats (www.valtioneuvosto.fi/hankkeet).</p>			
Nyckelord lagberedning, lagstiftningsprojekt			
Övriga uppgifter Elektronisk version www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 30/2016		ISSN 2341-8524	ISBN ISBN 978-952-324-110-7
Sidoantal 82	Språk	Pris	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET	11
1.1 Kansalliset hankkeet	11
POLIISIOSASTO	11
Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö	11
Lainsäädäntöhanke järjestyksenvälvojen asettamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin ja muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin	12
Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen	13
Rahapeliyhteisöjen rahapeli toiminnan yhdistämistä koskeva lainsäädäntöhanke	13
Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen	15
Henkilökorttilain kokonaisuudistus	16
Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimuksia koskeva hanke	17
Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus	18
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä	18
Poliisilain yleisötilaisuuksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen	19
Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen	20
Säädöshanke rahankeräyslain 6 §:n muuttamiseksi	21
Säädöshanke rahankeräyslain muuttamiseksi	21
Esiselvityshanke rahankeräyslain uudistamiseksi	22
Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta	23
Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	23
Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta	24
Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettua turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen	24
MAAHANMUUTTO-OSASTO	25
Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen	25
Selvityshanke perheen yhdistämiskriteereiden tarkentamiseksi	26
Vastaanottokeskusten hallinnointi; vastaanottolain muutos	27
Ulkomaalaisten säilöönnoton vaihtoehdot	27
Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke	28
Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta	30
Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta	31

PELASTUSOSASTO	31
Pelastustoimen uudistus	31
Väestönsuojarakentamista koskevien säännösten tarkistaminen	33
Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen	34
Pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain tiedonsaantioikeus- ja rekisterisäännösten tarkistaminen	35
Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttaminen (pelastustoimen päällystökoulutuksen siirto)	36
EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta johtuvat säädösmuutostarpeet pelastustoimen ja hätäkeskustoimen lainsäädäntöön	36
Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista	37
Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta	37
Sisäministeriön asetus Hätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista	38
Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista	38
Pelastustoimen virkapuvusta sekä pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen (507/2011) uudistaminen	39
RAJAVARTIO-OSASTO	39
Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys	39
Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsääntelyn muuttaminen	40
Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa	41
Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys	42
Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen, hallituksen esitys	42
Sisäasiainministeriön asetus Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista, muuttaminen	43
HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO	44
Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista	44
Sisäministeriön asetus sisäministeriön työjärjestyksestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamisesta	44
MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ	45
Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen	45
Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen	46
1.2 EU-säädöshankkeet	48
POLIISIOSASTO	48
Direktiivi lentomatokustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan.	48
Asetus Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja koulutusvirastosta (Europol)	49

Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta	50
Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -päätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset	51
Ehdotus direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta	51
MAAHANMUUTTO-OSASTO	52
Kausityöntekijädirektiivi	52
Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi.....	54
Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten (uudelleenlaadittu).....	56
Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämisestä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä	57
Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi	58
Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia	59
Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta	60
Komission ehdotus asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi	61
Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi ..	61
Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta	62
Komission ehdotus vastuunmäärittämisasetuksen uudelleenlaadinnasta	63
Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta	64
Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi	65
Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi)	65
Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista.....	66

RAJAVARTIO-OSASTO	67
Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke.....	67
Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)	70
Eurooppalainen raja- ja merivartiosto.....	71
1.3 Kansainväliset sopimukset.....	73
POLIISIOSASTO	73
Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus.....	73
MAAHANMUUTTO-OSASTO	74
Työolomajärjestely Kanadan kanssa.....	74
2 VUOSINA 2017-2021 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVITYKSIÄ	75
2.1 Kansallisia hankkeita	75
POLIISIOSASTO	75
Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen	75
Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen	76
Viihdelaitelain muutokset	76
Arpajaislain muutos.....	77
Poliisilain muutokset	77
PELASTUSOSASTO	78
Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	78
Palosuojelurahastolain uudistaminen rahaston ohjauksen osalta.....	78
RAJAVARTIO-OSASTO	79
Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys	79
Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi	80
KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ	80
Sisäasioiden rahastoista annetun lain ja asetuksen tarkistaminen	80
2.2 EU-säädöshankkeita.....	81
ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) - matkustajatietojärjestelmäasetus	81

1 KÄYNNISSÄ OLEVAT SÄÄDÖSHANKKEET JA ESISELVITYKSET

1.1 Kansalliset hankkeet

POLIISIOSASTO

Siviilitiedustelua koskeva lainsäädäntö (SM047:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on kansallisen turvallisuuden parantaminen.

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 119 §:n mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Lain alaan kuuluvista asioista täytyy olla ainakin perussäännökset lain tasolla. Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuus on loukkaamaton. Lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Lailla voidaan säätää lisäksi välttämättömistä rajoituksista viestin salaisuuteen yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana.

Tavoitteena on valmistella siviilitiedustelua koskevat keskeiset säännökset ja näin parantaa Suojelupoliisin tiedonhankintaa poliisin tehtäviin liittyvistä vakavista kansainvälisistä uhista siten, että Suojelupoliisilla olisi toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun ja tietojärjestelmätiedusteluun sekä tietoliikennetiedusteluun. Valmistelu voidaan tarvittaessa toteuttaa myös vaiheittain ottaen huomioon perustuslaista nykyisin johtuvat mahdolliset rajoitukset.

Yrityksiä ei veloitettaisi asentamaan palveluihinsa takaportteja tai luovuttamaan viranomaisille salausavaimia.

Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, jolla luotaisiin säädösperusta ulkomaan henkilötiedustelulle, tietojärjestelmätiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Sisäministeriö selvittää ja arvioi Suojelupoliisin salaisten pakkokeinojen toimivuutta ja riittävyttä sekä erilaisia tiedustelutiedon hankintakeinoja vaihtoehtoiseen. Samassa yhteydessä valmistellaan muut tarvittavat ehdotukset hankkeeseen liittyvän lainsäädännön muutoksiksi.

Sotilastiedustelua ja samanaikaisesti sisäministeriössä valmisteltavana olevien siviilitiedustelua koskevien säännösten tulee olla keskenään yhteen sovitettuja.

Hankkeessa otetaan huomioon tiedonhankintalakitöryhmän mietintö ja siitä saatu lausuntopalaute.

Organisointi: Hanke pyritään toteuttamaan mahdollisimman pitkälle samassa aikataulussa puolustusministeriön sotilastiedustelua koskevan lainsäädäntöhankkeen kanssa. Puolustusministeriön, sisäministeriön ja oikeusministeriön asettamien hankkeiden puheenjohtajistot koordinoivat hankkeiden työtä. Sisäministeriöstä koordinaatiotyöhön osallistuu poliisiosaston lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen.

Hankkeen aikana kuullaan ainakin ylimpiä laillisuusvalvojia ja keskeisiä tahoja, joiden toimintaan lainsäädännöllä tulee olemaan vaikutuksia.

Työryhmään nimetään lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot. Puolustusministeriön ja sisäministeriön työryhmät voivat tarvittaessa järjestää yhteisiä kokouksia. Laajemmin valtionhallinnosta pyydetään nimeämään yhteyshenkilöitä, joita voidaan kutsua asiantuntijoiksi työryhmän kokouksiin käsiteltävistä asiakokonaisuuksista riippuen.

Työryhmä voi asettaa tarpeen mukaan esitykseen sisältyvien erityisasiantuntemusta vaativien asioiden valmistelemiseksi alatyöryhmiä, jotka raportoivat työstään päätyöryhmälle. Tällaisia osuuksia voi sisältyä esimerkiksi tiedustelun teknisiin toteuttamistapoihin. Alatyöryhmien puheenjohtajina voivat toimia päätyöryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet tai asiantuntijat.

Aikataulu: 1.10.2015 – 31.12.2017. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista. Hallitusohjelmassa esitetään säädösperustaa ulkomaantiedustelulle ja tietoliikennetiedustelulle. Valmistelun yhteydessä kiinnitetään huomiota perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen. Hallitusohjelman luku 11 ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Lainsäädäntöhanke järjestyksenvälvojen asettamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin ja muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin
(SM068:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on valmistella tarpeelliset säädösehdotukset järjestyksenvälvojen asettamisen mahdollistamiseksi vastaanotto- ja järjestelykeskuksiin sekä muihin turvapaikka- ja palautusprosessiin liittyviin tiloihin.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 21.12.2015 - 30.6.2016. Luonnos hallituksen esitykseksi on ollut lausuntokierroksella 8.2.2016 - 26.2.2016. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 16.6.2016 (HE 101/2016 vp).

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla.

Osallisuus ja viestintä: Hanke toteutetaan yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa ja siinä kuullaan sidosryhmiä. Erillistä viestintäsuunnitelmaa ei ole tehty.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi tehdään yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312 , säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Täydennyspoliisijärjestelmää koskevien säännösten uudistaminen (SM008:00/2016)

Tavoite: Tavoitteena on tehdä tarvittavat säädösehdotukset täydennyspoliisijärjestelmän kehittämiseksi

Aikataulu: Lakihanke on asetettu 21.3.2016. Hankkeen toimikausi 21.3.2016 - 31.12.2017.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä poliisiosastolla. Hankkeen tueksi on asetettu työryhmä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Heli Heikkola, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Rahapeliyhteisöjen rahapelitoiminnan yhdistämistä koskeva lainsäädäntöhanke (SM051:00/2015)

Tavoite: Lainsäädäntöhanke tehtävänä on ensi vaiheessa valmistella ehdotukset rahapeliyhteisöjen Fintoto Oy:n, Raha-automaattiyhdistyksen ja Veikkaus Oy:n rahape-

litoiminnan yhdistämisen edellyttämiksi välttämättömiksi arpajaislain säädösmuutoksiksi sekä ehdotus tuotonjakoa koskeviksi säännöksiksi.

Hankkeen yhteydessä voidaan valmistella asiakokonaisuuteen liittyvät muut tarvittavat arpajais- ja muun lainsäädännön muutokset.

Valtioneuvoston kanslia valmistelee ehdotuksen yhtiöoikeudellisiksi toimenpiteiksi rahapeliyhteisöjen yhdistämiseksi yhdeksi valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi.

Rahapeliyhteisöt huolehtivat yhdistymiseen liittyvistä niille kuuluvista tehtävistä, muun ohella yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa (334/2007) säädettyistä toimista.

Hankkeen yhteydessä valmistellaan erillisselvitys rahapeliä toimeenpanon valvonnan uudelleenjärjestämisestä. Tämän erillisselvityksen puitteissa on esitettävä vaihtoehtoiset ratkaisuvaihtoehdot ja tehtävä niitä koskeva riittävä vaikutusarviointi.

Organisointi: Työ tehdään virkatyönä. Hankkeen vastuuvalmistelijoina toimii kaksi virkamiestä. Valtion, rahapeliyhteisöjen ja edunsaajaryhmien edustajien 14.8.2015 laatimaan yhteisymmärryspöytäkirjaan kirjattu virkamiesvalmistelun koordinaatioryhmä toimii hankkeen ohjausryhmänä. Hankkeen etenemistä seurataan parlamentaarisesti. Lainsäädäntöhanketta varten on asetettu työryhmä ja kaksi sihteeristöä. Rahapeliä toimeenpanon valvonnan uudelleenjärjestämistä koskevaa erillisselvitystä varten on perustettu työryhmä. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö vastaavat omien toimialojensa asetusvalmistelusta.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi 14.10.2015–31.12.2016. Hallituksen esitys (HE 132/2016 vp) on annettu eduskunnalle 15.9.2016. Lainmuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017, jolloin uusi rahapeliyhtiö aloittaisi rahapelitoiminnan.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Työryhmän jäseninä ovat edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtioneuvoston kansliasta, valtiovarainministeriöstä, Poliisihallituksesta sekä edunsaajaryhmistä. Lisäksi työryhmään kuuluvat pysyvinä asiantuntijoina edustajat ulkoasiainministeriöstä, Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta sekä rahapeliyhteisöistä. Hankkeen yhteydessä on kuultu myös muita asiantuntijoita. Ehdotus hallituksen esitykseksi on ollut laajalla lausuntokierroksella.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtojen arvioimista rajoittaa talouspoliittisen ministerivaliokunnan selkeä linjaus kaikkien kolmen rahapeliyhteisöjen yhdistämiseksi. Vaikutuksia arvioidaan hankkeen virkamiesvalmistelussa ja ohjausryhmässä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Kyllä. Rahapeliyhteisöt ovat velvollisia maksamaan arpajaisvero toimeenpanemistaan arpajaisista valtiolle. Verotulot käytetään valtion menoihin talousarvion mukaisesti ilman sidoksia. Rahapeliä toimeenpanosta saatava nettotuotto jaetaan kokonaan edunsaajille yleishyödyllisiin tarkoituksiin käytettäväksi. Rahapeli-

en tuotot sisällytetään valtion talousarvioon vaikka rahapeliyhteisöjen toiminta ei muutoin kuulukaan valtion budjettitalouden piiriin. Hallituksen esitys on annettu syksyllä 2016 budjettilakiesityksenä (vaikutusta talousarvioon maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön osalta).

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain muuttaminen (SM014:00/2015)

Tavoite: Selvitetään poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetun lain (841/2006) ja muiden siihen liittyvien lakien (muun muassa päihtyneiden käsittelystä annettu laki (461/1973)) muutostarpeet. Tavoitteena on kokonaisuudistus, jossa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelua koskeva lainsäädäntö selkeytetään ja ajantasaistetaan. Ehdotus voidaan laatia hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Työryhmässä ovat sisäministeriön lisäksi edustettuina oikeusministeriö, Poliisihallitus sekä Helsingin poliisilaitos ja Lounais-Suomen poliisilaitos.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi on 1.4.2015-31.12.2016. Tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokauden lopussa 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen yhteydessä on kuultu sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Hankkeelle on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia on arvioitu kevätkaudella 2014 (SM012:00/2014). Arviointia jatketaan hankkeen valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Henkilökorttilain kokonaisuudistus

(SM036:00/2014 ja SM056:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on laatia ehdotus uudeksi henkilökorttilaiksi ja siihen liittyvien lakien muuttamiseksi sisäministeriön 16.10.2014 asettaman esiselvitystyöryhmän esityksen mukaisesti. Tavoitteena on selkeyttää henkilökorttilakia ja joustavoittaa henkilökorttimenettelyä sekä yhdenmukaistaa henkilökorttilakia passilain kanssa. Esiselvityksessä havaitut muutostarpeet liittyvät sähköisen asiain ja valmiiden korttien suoratoimituksen käyttöönottoon, ulkomaalaisen henkilökorttia koskevien säännösten tarkentamiseen, Suomen ulkomaan edustustojen toimivallan laajentamiseen sekä henkilökortin epäämistä ja peruuttamista koskevien säännösten tarkentamiseen.

Hankkeen yhteydessä valmistellaan henkilökorttilain uudistuksesta johtuvat asetus-tasoiset muutokset.

Aikataulu: Hanke on asetettu ajalle 21.10.2015–31.12.2016. Lausuntokierros 21.10.-4.12.2015. Hallituksen esitys (HE 41/2016 vp) on annettu eduskunnalle 7.4.2016, lait vahvistettu 25.8.2016 (EV 88/2016 vp). Asetusmuutokset valmisteilla.

Organisointi: Hankkeen vastuuvastavalmistelijana toimii poliisiosaston lainsäädäntöyksikön neuvotteleva virkamies Elina Rydman. Hanke valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston suunnitteluosaston ja Poliisihallituksen asiantuntijoiden kanssa erikseen sovittavalla tavalla ilman erillistä työryhmän perustamista. Hankkeessa voidaan kuulla asiantuntijoita.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Esiselvitystyöryhmä on kuullut muun muassa sisäministeriön maahanmuutto- ja rajavartio-osastojen, ulkoasiainministeriön, oikeusministeriön, valtionvarainministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Maahanmuuttoviraston, Väestörekisterikeskuksen, Kansaneläkelaitoksen sekä tietosuojavaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistojen asiantuntijoita. Esitysluonnos on ollut lausuntokierroksella.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksessä on arvioitu toteuttamisvaihtoehtoja sekä esityksen vaikutuksia. Suunnitelluilla muutoksilla joustavoitettaisiin henkilökorttimenettelyä sähköisen asiain käyttöönoton myötä ja parannettaisiin asiakaspalvelua. Lisäksi mahdollistettaisiin henkilökortin hakeminen ulkomailla oleskeleville Suomen kansalaisille nykyistä menettelyä huomattavasti joustavammin sekä henkilökortin myöntäminen kaikille jatkuvan oleskeluluvan ja kotikunnan Suomessa saaneille ulkomaalaisille. Vaikutusten arviointia on jatkettu hankkeen yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Julkisten palveluiden digitalisaatio ja säädösten sujuvoittaminen (luku 8), sisäisen turvallisuuden palvelutason parantaminen digitalisaation avulla (luku 12), norminpurkutalkoita koskeva pääministerin ilmoitus (PI 1/2015 vp).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Maahanmuutto-osasto, rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Elina Rydman, puh. 0295 488 586, ylitarkastaja Sini Lahdenperä (asetustason muutokset), puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisihallinnon virkojen kelpoisuusvaatimuksia koskeva hanke
(SM008:00/2015)

Tavoite: Esiselvityshankkeen tavoitteena on uudistaa ja yhdenmukaistaa poliisihallinnon säädettyjen virkojen kelpoisuusvaatimuksia. Tehtävänä on valmistella esiselvitys kelpoisuusvaatimuksista sellaisiin poliisihallinnon tehtäviin, joihin kuuluu mahdollisuus käyttää merkittävää, välitöntä julkista valtaa tai joissa suoritettavilla päätöksillä tai toimenpiteillä muutoin on suuri vaikutus yksilön asemaan tai yhteiskunnan toimintoihin ja joista on siten säädettävä lain tai asetuksen tasoisella säädöksellä. Työryhmän tehtävänä on myös tehdä muut mahdolliset tähän kokonaisuuteen liittyvät muutosesitykset esimerkiksi poliisihallinnon virkojen nimikkeisiin tai muihin virkamiesoikeudellista asemaa koskeviin seikkoihin. Esiselvitys voidaan valmistella hallituksen esityksen tai asetusmuutoksen muotoon.

Aikataulu: Työryhmän toimikausi 20.3 -31.12.2015. Työryhmän raportti oli lausuntokierroksella 5.4- 2.5.2016. Työryhmän raporttiin liittyvä hallituksen esitysluonnos poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta, jossa säädetään ylimmän poliisijohdon kelpoisuusvaatimuksista ja nimittämisestä, on annettu eduskunnalle 25.8.2016 (HE 121/2016 vp).

Muut poliisihallinnon virkojen asetustasoiset kelpoisuusvaatimusmuutokset toteutetaan kahdessa vaiheessa. Muuttuneen alipääällystökoulutuksen johdosta on muutettu poliisin hallinnosta annettua asetusta (muutos 358/2016, voimaan 1.6.2016). Muut asetustasoiset kelpoisuusvaatimusmuutokset toteutetaan sen jälkeen kun hallituksen esitys on käsitelty eduskunnassa.

Organisointi: Työryhmä, jossa on edustettuina sisäministeriön lisäksi poliisiyksiköitä ja järjestöjä.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Työryhmätyöskentelyn yhteydessä kuullaan asiantuntijoita. Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suoritetaan työryhmätyössä ja säädöshankkeen jatkovalmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko, puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistus

(SM064:00/2015)

Tavoite: Hankkeen keskeisin tavoite on uudistaa poliisin henkilötietolaki kokonaisuudessaan niin, että se vastaa uudistuvaa Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä ottaen huomioon rikostorjunnan tarpeet ja myös perus- ja ihmisoikeuksien asettamat vaatimukset. Hankkeella pannaan samalla täytäntöön direktiivi lentomatrustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan. Tavoitteena on lisäksi saattaa lainsäädäntö vastaamaan toimintaympäristön muutoksista johtuvia keskeisiä ja tärkeitä rikostorjunnan tarpeita, mukaan lukien olemassa olevan tiedustelutiedon ja niin sanotuista avoimista lähteistä saatavan tiedon ja näihin liittyvien henkilötietojen käsittelyn edellytykset.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 28.1.2016-30.9.2017

Organisointi: Työryhmä, jossa ovat edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto, ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö sekä hallinto- ja kehittämissosasto.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus selvittää tietoverkkorikollisuuden torjuntaan tarvittavat resurssit, toimintatavat ja lainsäädäntötarpeet vuoden 2015 loppuun mennessä. Hallitusohjelmassa todetaan myös, että luodaan yhteinen tilannekuva tietoverkkojen ja tietoliikenteen turvallisuudesta sekä varmistetaan luotettava ja turvallinen tietojen vaihto eri toimijoiden välillä.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Tiina Nuutinen, puh. 0295 488 563, ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

(SM001:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoite on viimeistellä tarvittava kansallinen lainsäädäntö ja siitä johtuvat asetukset neljännen rahanpesudirektiivin ja maksajan tiedot -asetuksen voimaan saattamiseksi sekä FATF:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien suositusten huomioimiseksi, ottaen huomioon myös EU:n tietosuojalainsäädä-

dännön uudistamisen aiheuttamat tarkistustarpeet. Säädöshanke koskee lausuntokierroksen jälkeistä jatkovalmisteluvaihetta.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 3.11.2016 (HE 228/2016).

Organisointi: Perusvalmistelu on suoritettu VM:n asettamassa rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmässä, joka päätti työnsä 30.10.2015.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Komission direktiiviehdotuksesta on järjestetty sidosryhmien kuulemistilaisuudet ja rahanpesulainsäädännön uudistamistyöryhmä on järjestänyt perusvalmistelun aikana keskeisimpien sidosryhmien kuulemisen suullisesti työryhmässä ja kuulemistilaisuuksissa. Perusvalmistelussa laaditusta hallituksen esityksen luonnoksesta on järjestetty kirjallinen lausuntokierros. Jatkovalmistelun aikana on kuultu uudelleen eräitä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Hallituksen esityksessä on arvioitu eri toteutusvaihtoehtoja erityisesti tosiasiallisten edunsaajien rekisteröinnin- ja hallinnollisten seuraamusten määrittämisen osalta, sekä esityksen taloudellisia vaikutuksia ja muita vaikutuksia, mukaan lukien vaikutukset valtion talouteen, viranomaisten toimintaan ja yrityksiin.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallituksen strategisessa ohjelmassa todetaan, että terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hybridiuhkien torjumiseksi on oltava yhteisiä keinoja. Kasvavat riskit ja uudet uhat edellyttävät koko yhteiskunnalta uudenlaista valmiutta ja varautumista ja hallitus vahvistaa ohjelman mukaan kokonaisturvallisuussajattelua kansallisesti, EU:ssa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Suhde talousarvioon: Kyllä. Huomioidaan tarvittavin osin ministeriöiden budjettiehdotuksissa tai täydentävinä esityksinä.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Virpi Koivu, puh. 0295 488 592, säädösvalmisteluavustaja Jutta Purontaus, puh. 0295 488 595 ja säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisilain yleisötilaisuuksiin liittyviä tarkastustoimivaltuuksia koskevien säännösten muuttaminen
(SM055:00/2015)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on yleisötilaisuuksien yleisen järjestyksen ja turvallisuuden lisääminen sekä huumausainerikostorjunnan tehostaminen yleisötilaisuuksissa. Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa turvallisuustarkastusten kattavampi suorittaminen yleisötilaisuuksissa. Tehtävänä on laatia ehdotus hallituksen esitykseksi, joka sisältää tilaisuuksiin ja tiloihin liittyviä turvallisuustarkastuksia koskevien poliisilain

säännösten muutokset, huomioiden tarpeellisessa laajuudessa myös muiden lakien ja alemmanasteisten säädösten mahdolliset muutostarpeet.

Aikataulu: Asetettu 13.1.2016, toimikausi 31.12.2016 saakka. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi, resurssit: Hanke toteutetaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelussa on tehty yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa poliisilaitokset osallistaen. Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausunnolle syksyllä 2016.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Jarkko Nieminen, puh. 0295 488 599.

Ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen (SM059:00/2015)

Tavoite: Uudistaa ja selkeyttää ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaprosessia aseturvallisuutta vaarantamatta. Aselupamenettelyä joustavoitettaisiin muun muassa ottamalla käyttöön sähköinen asiointi, luopumalla kotipaikkasidonnaisuudesta ja vähentämällä tarpeetonta käyntiasiointia.

Aikataulu: Asetettu 3.12.2015, toimikausi 31.12.2016 saakka.

Organisointi, resurssit: Hankkeen vastuvalmistelijana toimii ylitarkastaja Elina Hirttiö ja säädösvalmisteluavustajana Paula Honkanen. Hankkeen ohjausryhmänä toimii poliisiosaston johtoryhmä. Vastuvalmistelijan työtä tukevat sisäministeriön poliisiosastolta neuvotteleva virkamies Minna Gråsten ja poliisitarkastaja Seppo Sivula sekä Poliisihallituksen nimeämät edustajat.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelma s.25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Kuulemistilaisuus järjestetty ennen hankkeen asettamista ja keskustelutilaisuus järjestetty kesäkuussa ennen lausunnolle lähettämistä. Hallituksen esitysluonnos oli lausuntokierroksella 30.6 - 19.8.2016. Esitys on jatkovalmistelussa ja tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611.

Säädöshanke rahankeräyslain 6 §:n muuttamiseksi (SM034:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella ehdotus hallituksen esitykseksi, jolla Kansalliskallerialle ja yliopistoille asetettua määräaika-a toimeenpanna rahankeräyksiä toimintansa pääomittamiseksi jatketaan rahankeräyslain uudistamistyön ajaksi.

Aikataulu: Hanke on asetettu 18.8.2016 ja toimikausi jatkuu 31.12.2016 saakka. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle syksyllä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arvioiminen: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Säädöshanke rahankeräyslain muuttamiseksi (SM059:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on valmistella ehdotus hallituksen esitykseksi, jossa ammattikorkeakouluille esitettäisiin yliopistoja vastaava oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä lakisääteisen toimintansa tukemiseen sekä vuosina 2017-2019 ammattikorkeakoulujen toiminnan pääomittamiseksi.

Aikataulu: Hanke on asetettu 12.10.2016 ja toimikausi jatkuu 31.12.2016 saakka. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle syksyllä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arvioiminen: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Esiselvityshanke rahankeräyslain uudistamiseksi (SM029:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tehtävänä on kartoittaa rahankeräystoiminnan nykytila ja kehittämiskohteet sekä selvittää vaihtoehtoiset toteuttamisvaihtoehdot rahankeräystoiminnan sujuvoittamiseksi pitäen kiinni voimassa olevan rahankeräyslain tavoitteesta estää epärehellinen toiminta rahankeräysten yhteydessä. Esiselvityksessä arvioidaan myös nykyistä sääntelyä laajemmin julkisyhteisöjen asemaa rahankeräysten toimeenpanijoina.

Aikataulu: Hanke on asetettu 18.8.2016 ja toimikausi jatkuu 31.5.2017 saakka.

Organisointi, resurssit: Hanketta varten on asetettu työryhmä, jossa on jäsenet sisäministeriöstä, oikeusministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä. Työryhmässä on kaksi pysyvää asiantuntijaa, jotka edustavat kansalaisyhteiskuntaa. Työryhmän työtä ohjaamaan ja seuraamaan on asetettu ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii sisäministeriön kansliapäällikkö.

Suhde hallitusohjelmaan: Hanke on yksi säädösten sujuvoittamisen toimeenpanotyöryhmän norminpurkuhankkeita. Hallitusohjelma s. 25; Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: 1. kuulemistilaisuus on järjestetty lokakuussa 2016. Hankkeen aikana järjestetään lisäksi ainakin toinen kuulemistilaisuus vuodenvaihteen jälkeen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia puh. 0295 488 573, ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta

(SM040:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan poliisin maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetus annetaan ainakin toistaiseksi kalenterivuositain siten, että asetus tulee voimaan 1.1. kunakin vuonna. Tarvittaessa asetukseen tehdään muutoksia vuoden aikana esimerkiksi lainmuutosten voimaantulon johdosta.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä ja käsitellään poliisiosaston johtamassa pysyvässä valmistelutyöryhmässä. Ryhmään kuuluvat edustajat Poliisihallituksesta.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa suoritemakсутyöryhmässä. Poliisilaitoksille, poliisin valtakunnallisille yksiköille ja Poliisihallituksen yksiköille ja valtakunnallisille erillistoiminnoille lähetetään lausuntopyyntö asetuksen muutostarpeista. Tarvittaessa kuullaan valtionvarainministeriön tai muita asiantuntijoita. Uudesta asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Maahanmuutto-osasto

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611, ylitarkastaja Kaisa Turunen, puh. 0295 488 572.

Liikkumis- ja oleskelurajoituksista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen

(SM014:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan sisäministeriölle tehtyjen uusien liikkumis- ja oleskelurajoitusten koskevien esitysten johdosta tarpeelliset muutokset liikkumis- ja oleskelurajoituksista annettuun sisäministeriön asetukseen (1104/2013).

Aikataulu: Hanke asetettu 9.3.2016. Tavoitteena on antaa muutosasetus vuonna 2016.

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Toiminnanharjoittajien esityksistä kuullaan mahdollisia asianosaisia ja tarvittaessa muita tahoja. Esityksistä pyydetään paikallisen poliisilaitoksen lausunto. Asetuksen antamisesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Asetuksella säädetään joistakin uusista liikkumis- ja oleskelurajoituksista. Uusilla rajoituksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia.

tuksia nykytilanteeseen verrattuna rajoitusten alaisten kohteiden, viranomaisten tai kansalaisten näkökulmasta.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611.

Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta (SM020:00/2015)

Tavoite: Valmistellaan vuosittain pysäköintivirhemaksuasetus kuntien tekemien korotusesitysten pohjalta. Asetukseen tehdään myös kuntaliitoksista johtuvat tarpeelliset muutokset.

Aikataulu: Kuntien korotusesitykset pyydetään toimittamaan kunkin vuoden tammi-kuun loppuun mennessä. Uusi asetus annetaan maaliskuussa (mahdollisista kuntaliitoksista johtuvat muutokset vuodenvaihteessa).

Viimeisin asetus on annettu 7.4.2016 ja se on tullut voimaan 1.5.2016 (225/2016).

Organisointi: Asetus valmistellaan virkatyönä.

Osallisuus ja viestintä: Kuntien esityksistä pyydetään tarvittaessa poliisilaitosten lausunnot. Asetuksesta tiedotetaan normaaliin tapaan.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Sini Lahdenperä, puh. 0295 488 312, säädösvalmisteluvastustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista annetun sisäministeriön asetuksen muuttaminen (SM016:00/2016)

Tavoite: Valmistella tarvittavat muutokset sisäministeriön asetukseen ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettusta turvakaapista.

Aikataulu: 11.4.2016–31.12.2016. Asetusluonnos on lausuntokierroksella 7.10.-4.11.2016.

Organisointi: Muutos valmistellaan virkatyönä. Hanke toteutetaan yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston suunnitteluosaston ja Poliisihallituksen asehallinnon kanssa. Asian valmistelussa voidaan kuulla keskeisiä sidosryhmiä, keskustelutilaisuus sidosryhmille järjestetty kesäkuussa 2016.

Suhde talousarvioon: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Elina Hirttiö, puh. 0295 488 611, säädösvalmistelu-avustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Eräiden rikoksiin syyllistyneiden ulkomaalaisten maasta poistamisen nopeuttaminen

(SM045:00/2015, SMDno-2015-1328)

Tavoite: Selvittää törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamiseen liittyvät ongelmat ja valmis-
tella tarvittavat lainmuutosehdotukset.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelua tukemaan perustetaan työryhmä, johon osallistuvat maahanmuutto-osaston lisäksi poliisiosasto, Poliisihallitus ja Maahanmuuttovirasto.

Aikataulu: Hanke on perustettu 24.9.2015. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle keväätistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelua tukee virkamiestyöryhmä. Hankkeessa kuullaan oikeusministeriötä, Yhdenvertaisuusvaltuutettua, Helsingin hallinto-oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta sekä tarvittaessa muita tahoja.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva lainsäädäntö, viranomaisohjeet ja -käytännöt ja arvioidaan tarpeet muuttaa viranomaiskäytäntöjä ja niitä koskevia ohjeita sekä valmistella tarvittavat säännösmuutosehdotukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Kirjauksessa todetaan, että törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten henkilöiden maasta poistamista nopeutetaan.

Suhde talousarvioon: Selviää hankkeen edetessä.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh.0295 488 626.

Selvityshanke perheenyhdistämiskriteereiden tarkentamiseksi

Tavoite: Hankkeessa selvitetään direktiivissä 2003/86/EY mainittujen perheenyhdistämisen valinnaisten lisäedellytysten (kotouttamisedellytys, asuntoedellytys, asumiskavaatimus, vähimmäisikää koskeva vaatimus, sairausvakuutusvaatimus) käytettävyyttä perheenjäsenten oleskelulupahakemusten hyväksymisen kriteerinä, erityisesti kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenten osalta. Lisäksi hankkeessa selvitetään toimeentuloedellytyksen käyttöönottoa Suomen kansalaisten perheenjäsenten oleskeluluvan edellytyksenä. Tavoitteena on selvittää lisäedellytysten käyttöönoton vaatimia toimenpiteitä sekä tiukennuskeinojen vaikutuksia, esimerkiksi taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia ja vaikutuksia kotoutumiseen.

Aikataulu: Hanke toteutetaan aikavälillä 5/2016 - 11/2016.

Organisointi: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VNTEAS) rahoituksella on käynnistetty ulkopuolisen tahon (Oxford Research) toteuttama selvitys

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään, minkälaisia vaikutuksia mukaan lukien taloudelliset vaikutukset edellytysten käyttöönotolla olisi paitsi maahanmuuttohallintoon mutta myös laajemmin sekä yhteiskunta- että yksilötasolla mukaan lukien vaikutukset kotoutumiseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12, sisä- ja oikeusasiat sekä maahanmuuttopoliittinen linjaus, sivu 36. Ohjelmassa todetaan, että perheenyhdistämisen kriteerejä tarkennetaan EU:n perheenyhdistämisdirektiivin mukaisesti. Hallituksen 8.12.2015 hyväksymä turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma, kohta 2 Yhdenmukaisamme turvapaikkaa koskevia käytäntöjä EU- ja Pohjoismaiden kanssa, sivu 3. Ohjelmassa todetaan, että tiukennetaan perheenyhdistämisen kriteerejä EU:n perheenyhdistämisdirektiivin nojalla täysimääräisesti, edellytyksenä ainakin toimeentuloedellytys ja riippumattomuus sosiaalityistä. 1.7.2016 tuli voimaan ulkomaalaislakiin (301/2004) tehdyt muutokset (332/2016, HE 43/2016), joilla laajennettiin toimeentuloedellytyksen soveltamista kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden perheenjäsenten oleskeluluvan edellytyksenä.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisi-osasto, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen puh. 050 456 0803.

Vastaanottokeskusten hallinnointi; vastaanottolain muutos

(SM:031/2015, SMDno-2014-1358)

Tavoite: Hankkeessa valmistellaan vastaanottotoiminnan hallinnoimista koskevat muutokset vastaanottolakiin ja lakiin maahanmuuttovirastosta.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 15.9.2016 (HE 131/2016).

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan Maahanmuuttovirastoa ja valtion vastaanottokeskuksia.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hanke perustuu sisäministeriössä laadittuun esiselvitykseen kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminnan hallinnoimisen mahdollisista muutostarpeista. Esiselvityshankkeen toimikausi päättyi 30.4.2015. Hankkeessa selvitettiin kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottotoiminnan hallinnoimisen eri vaihtoehtoja sekä tarkasteltiin sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston rooleja vastaanottokeskustoiminnassa. Selvityksen perusteella hankkeen valmisteluryhmä esitti loppuraportissaan (sisäministeriön julkaisu 15/2015), että valtion vastaanottokeskukset yhdistetään Maahanmuuttovirastoon ja että tätä yhdistämistä varten sisäministeriö asettaa lainsäädäntöhankkeen vastaanottolain ja maahanmuuttovirastosta annetun lain muuttamiseksi.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hallinto- ja kehittämissasto.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, puh. 0295 488 626.

Ulkomaalaisten säilöönoton vaihtoehdot

(SM012:00/2015, SMDno-2015-422)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on kehittää turvaamistoimia turvapaikkamenettelyn sujuvoittamiseksi ja nopeuttamiseksi sekä edesauttaa turvaamaan kielteisen turvapaikkapäätöksen ja täytäntöönpanokelpoisen maastapoistamispäätöksen saaneiden maasta poistaminen sekä vähentää alaikäisten ja haavoittuvassa asemassa olevien ulkomaalaisten säilöönottoa eräiden säilöönnotolle vaihtoehtoisten turvaamistoimien käyttöönottamisella. Esityksellä varaudutaan myös ulkomaalaislain turvaamistoimia koskevaa sääntelyä tarkistamalla hallinnoimaan mahdollista suurempaa turvapaikanhakijoiden määrää.

Aikataulu: Hanke on asetettu 23.2.2015. Hallituksen esitysluonnos on lähetetty lausuntokierrokselle huhtikuussa 2016. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 15.9.2016 (HE 133/2016). Voimaantulo mahdollisesti vuoden 2017 alussa.

Organisointi: Työ on tehty virkatyönä ja valmisteltu työryhmässä maahanmuutto-osaston johdolla. Työryhmään kuuluvat jäsenet maahanmuutto-osaston oikeudellisen yksikön ja politiikkayksikön lisäksi poliisiosastolta sekä rajavartio-osastolta ja oikeusministeriön lainvalmisteluosastolta.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Hankkeessa on kuultu oikeusministeriön kriminaalipoliittista osastoa, Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköä, Helsingin vastaanottokeskusta, Metsälän säilöönottoyksikköä, Suomenlahden merivartioston Helsingin rajatarkastusosastoa ja Espoon ryhmä- ja perheryhmäkotia. Kansalaisjärjestöille järjestettiin asiasta kuulemistilaisuus loppusyksystä 2015. Hankkeesta on tiedotettu sen asettamisen ja hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierrokselle lähettämisen yhteydessä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Valtioneuvosto antoi hallituksen esitystä 172/2014 vp (ulkomaalaisten säilöön ottamista koskevien säännösten tarkistaminen) annettaessa lausuman, jossa edellytettiin säilöönoton vaihtoehtoja koskevan selvityksen tekemistä vuoden 2014 loppuun mennessä. Vaihtoehtoja on arvioitu myös tässä selvityksessä (selvitys säilöönoton vaihtoehtoista Sisäministeriön julkaisu 35/2014). Esitys sisältää arvion vaikutuksista ja toteuttamisvaihtoehtoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartio-osasto sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Mirkka Mykkänen, puh. 0295 488 618.

Sijoittajien, yrittäjien ja erityisasiantuntijoiden oleskelulupajärjestelmän kehittämishanke
(SM017:00/2015, SMDno-2016-696)

Tavoite: Hanke on osa kokonaisuutta, jonka avulla hallitus tähtää siihen, että yritysten säädösympäristö olisi nykyistä virtaviivaisempi ja yritysten toimintaympäristö tarjoaisi mahdollisuuksia yritysten kestäväan kasvuun ja kilpailukyvyn parantamiseen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä yritysten uusiutumismiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle sekä siten edistää työllistymistä ja investointeja.

Hankkeen tavoitteena on tukea Suomen talouskasvua ja kilpailukykyä edesauttamalla yritysten toimintaedellytyksiä ulkomaalaislainsäädännön keinoin. Edistämällä ulkomaalaisten kasvuyrittäjien, sijoittajien ja huippuosaajien maahanmuuttoa varmistetaan osal-

taan Suomen mahdollisuudet kilpailla kansainvälisesti niin taloudellisesta kuin osaamiseen liittyvästä pääomasta. Tavoitteena on, että oleskelulupajärjestelmä olisi tältä osin mahdollisimman sujuva ja selkeä. Samalla kuitenkin kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että mahdolliset väärinkäytökset pystytään torjumaan ja hakijoiden taustat selvitetään riittävässä laajuudessaan.

Hankkeen tehtävänä on selvittää parhaat toteuttamisvaihtoehdot ulkomaalaisten kasvuyrittäjien maahanmuuton helpottamiseksi, oleskeluluvan myöntämiseksi Suomessa toimiviin yrityksiin kohdistuvien sijoitusten perusteella sekä yritysten tarvitsemien huipposaaajien oleskelulupajärjestelmän sujuvoittamiseksi. Selvitys laaditaan suoraan hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkатыönä maahanmuutto-osastolla. Valmistelun tueksi on perustettu myös poikkihallinnollinen työryhmä.

Aikataulu: Hanke on asetettu 25.4.2016 - 1.12.2017 väliseksi ajaksi. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa kuullaan laaja-alaisesti alan toimijoita. Lisäksi valmistelun etenemisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukykyisiin yritystoiminnan edellytyksiin liittyvän valtioneuvoston kärkihankkeen ministeriryhmälle. Lisäksi sitä käsitellään muun muassa ulkomaalaisten työntekijäin työsuhte- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunnassa.

Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään ensin, mitä vaihtoehtoja oleskelulupajärjestelmän kehittämiseksi olisi ja valmistellaan tämän jälkeen tarvittavat muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hankkeella on yhtymäkohtansa useisiin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteisiin. Se liittyy hallituksen tavoitteisiin tukea yrittäjyyttä ja talouskasvua (kohta 3), kestäväää kasvua ja julkista taloutta (kohta 4) sekä työllisyyttä ja julkistaloutta vahvistavaa, huoltosuhdetta kohentavaa sekä talouden kansainvälistymistä edistävää työvoiman maahanmuuttoa (kohta 12).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hankkeen valmistelun tueksi on perustettu poikkihallinnollinen asiantuntijatyöryhmä, jossa ovat edustettuna sisäministeriön lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maahanmuuttovirasto ja Teknologian ja innovaatioiden tutkimiskeskus Tekes.

Hankkeessa kuullaan lisäksi muun muassa ulkoasiainministeriötä.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Elina Immonen, puh. 029 548 8593.

Ulkomaalaisrekisterilainsäädännön uudistaminen ja saattaminen vastaamaan EU:n tietosuoja-asetusta
(SMDno-2016-1584)

Tavoite: Tavoitteena on selvittää, arvioida ja toteuttaa ne lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen ulkomaalaisrekisterilainsäädännön saattamiseksi vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ja nykyaikaisen rekisterilainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi on tehtävä EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulon johdosta tarpeelliset lainsäädäntömuutokset. Ulkomaalaisrekisterilain lisäksi on uudistettava rekisterisäännökset laissa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta sekä selvitettävä, arvioita ja toteutettava muut mahdolliset lainsäädäntömuutokset.

Aikataulu: Hanke on asetettu 24.10.2016 ja hallituksen esitys on tarkoitus antaa syysistuntokaudella 2017. EU:n yleinen tietosuoja-asetus on tullut voimaan 24.5.2016 ja säädösten soveltaminen alkaa kahden vuoden kuluttua niiden voimaantulosta eli toukokuussa 2018.

Organisointi: Hankkeen valmistelusta maahanmuutto-osastolla vastaa erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen ja valmisteluun osallistuvat erityisasiantuntija Kukka Krüger ja ylitarkastaja Katri Kurppa. Hankkeen valmistelun tukena on asiantuntijaryhmä, johon kuuluvat poliisiosaston, rajavartio-osaston, Maahanmuuttoviraston, Poliisihallituksen ja ulkoasiainministeriön edustajat.

Osallisuus, viestintä ja kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa hallinnonalalla ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi ja rajavartiolaitos sekä asianomaiset ministeriöt. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeessa selvitetään asiaa koskeva kansallinen ja EU-lainsäädäntö, arvioidaan lainsäädäntömuutostarpeet sekä valmistellaan tarvittavat säännösmuutosehdotukset. Työssä tulee ottaa huomioon henkilötietolaki (523/1999), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (621/1999), EU:n tietosuoja-asetus ja maahanmuuttohallinnon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Hankkeen yhteydessä selvitetään ehdotettavien muutosten kustannukset ja niiden vaikutukset valtion talousarvioon.

Liittykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön poliisiosasto ja rajavartio-osasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tuuli Tuunanen, puh. 050 456 0803.

Sisäministeriön asetus Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta
(SM033:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan maahanmuuton maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetuksen muutos tulee voimaan 1.1.2017.

Organisointi: Asetuksen muutos valmistellaan virkatyönä ja käsitellään Maahanmuuttoviraston maksullisten suoritteiden hallinnonalojen välisten menettelyiden puitesopimuksen ohjausryhmässä. Maahanmuutto-osaston johtamaan ryhmään kuuluvat edustajat työ- ja elinkeinoministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja Maahanmuuttovirastosta. Ohjausryhmässä on pysyvänä asiantuntijana valtiovarainministeriön edustaja.

Osallisuus ja viestintä: Asetuksen sisällöstä sovitaan edellä mainitussa ohjausryhmässä. Normaali tiedotus.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Maahanmuuttojohtaja Sirkku Päivärinne, puh. 029 548 8630.

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen uudistus (SM061:00/2015; SMDno-2015-2070)

Tavoite: Hankkeen tarkoituksena on uudistaa pelastustoimi sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen yhteydessä muodostettavien maakuntien (itsehallintoalueiden) pohjalle samassa aikataulussa ja samalla alueella.

Tällä hetkellä pelastustoimi on kuntien lakisääteistä yhteistoimintaa, jota hoitaa 22 alueellista pelastuslaitosta. Hallitusohjelman mukaan pelastustoiminnan ja varautumisen valtakunnallista johtamista, suunnittelua, ohjausta, valvontaa ja koordinaatiota vahvistetaan ja parannetaan. Nykyisessä hajanaisessa järjestelmässä on ollut vaikea päästä valtakunnallisiin, yhdenmukaisiin toimintamalleihin, yhteisiin tietojärjestelmiin ja yhdenmukaiseen palvelutarjontaan koko maassa.

Pelastustoimen uudistuksella tavoitellaan tehokkaampaa ja taloudellisempaa järjestelmää, jossa nykyistä suuremmat alueet pystyvät varautumaan myös harvinaisiin suur-onnettomuuksiin tai luonnonkatastrofeihin koko maassa. Uudistuksella varmistetaan pelastustoimen resurssien tehokas käyttö niin, että pelastustoimen toimintavalmius ei heikkene.

Tehostamisen lisäksi uudistuksella halutaan varmistaa pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistyöhyödyt ensihoitopalveluissa. Pelastustoimen koko maan kattava verkosto hoitaa kustannustehokkaasti ensihoito- ja ensivastetehtäviä. Pelastustoimi hoitaa ensihoitopalveluista noin 70–80 prosenttia. Ensihoidon tuottaminen on hyvä esimerkki toimivasta viranomaisyhteistyöstä sekä yhteistyöstä kolmannen sektorin sopimuspalokuntien kanssa.

Pelastustoimen kehittämishanke on jaettu neljään osahankkeeseen: 1) lakihanke, jossa valmistellaan uudistuksen edellyttämät säädökset; 2) pelastustoimen kehittäminen; 3) pelastustoiminnan kehittäminen sekä yhteistoiminta pelastustoiminnassa ja poikkeusoloissa; sekä 4) talous- ja palvelussuhdeasiat ja hallinnon kehittäminen.

Organisointi: Pelastustoimen järjestämislain valmistelu toteutetaan virkamiestyönä pelastusosastolla. Lakihankkeessa käytetään pelastuslaitosten, sopimuspalokuntien ja muiden tahojen asiantuntemusta erikseen määriteltävällä tavalla. Pelastustoimen sääntelyn uudistamisen sisältö tuotetaan pääasiassa muissa pelastustoimen kehittämishankkeen osahankkeissa, joissa on pelastustoimen "kentän" edustus. Pelastuslain ja asetusten uudistamista varten on asetettu kesäkuussa 2016 pelastustoimen kehittämishankkeen alahanke.

Hanke toteutetaan tarvittavassa yhteistyössä Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, maakuntien perustamisen ja aluehallintouudistuksen valmistelun virkamiesohjausryhmän ja projektiryhmän (asettamispäätös 10.9.2015 STM068:00/2015) kanssa. Pelastustoimen siirtäminen kuntien vastuulta maakuntien vastuulle on tiiviisti sidoksissa maakuntauudistukseen ja sen toteuttamisaikatauluun. Pelastustoimen ja sen lainsäädännön sisällöllinen järjestämisvastuun siirtoa laajempi kehittäminen toteutetaan maakuntauudistuksen yhteydessä.

Aikataulu: Pelastustoimen kehittämishankkeen lakihanke:

1) Laki pelastustoimen järjestämisestä: Perusvalmistelu keväällä 2016, lausuntokierros kesällä 2016, hallituksen esitys eduskunnalle tammikuussa 2017, lain vahvistaminen kesällä 2017 ja voimaantulo 1.1.2019 (valmistelua ja muutoshallintoa koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin jo kesästä 2017 lukien).

2) Pelastuslaki: Valmistellaan uusi pelastuslaki, joka korvaa nykyisen pelastuslain (379/2011). Pelastustoimen sääntely muutetaan vastaamaan maakunnallisen pelastustoimen järjestelmää. Pelastuslain uudistamisessa otetaan huomioon pelastustoimen kehittämishankkeen muiden osahankkeiden ehdotukset pelastuslain uudistamiseksi. Perusvalmistelu keväällä 2017; lausuntokierros kesä-syysy 2017; hallituksen esitys eduskunnalle helmikuu 2018; lain vahvistaminen kesällä 2018; ja voimaantulo 1.1.2019.

3) Pelastuslain uudistamisen johdosta uudistettavat valtioneuvoston ja sisäministeriön asetukset pelastustoimessa.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Määritellään myöhemmin. Pelastustoimen kehittämishankkeelle on laadittu viestintäsuunnitelma ja ministeriön viestintäyksikkö osallistuu aktiivisesti hankkeen viestinnän toteuttamiseen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Määritellään myöhemmin. Toteutetaan osana säädösvalmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelma luku 12, sivu 36.

Suhde talousarvioon: Maakuntien pelastustoimi rahoitetaan osana maakuntien yleistä rahoitusjärjestelmää.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Lakihankkeen puheenjohtaja lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puh. 0295 488 413. Lakihankkeen päävalmistelija hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422. Muut valmistelijat pelastusosastolla pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419, ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299 sekä erikseen määrättävät muut valmistelijat. Ministeriön viestintäyksikössä yhteyshenkilö viestintäpäällikkö Milla Meretniemi, puh. 0295 488 231.

Väestönsuojarakentamista koskevien säännösten tarkistaminen
(SM005:00/2016; SMDno-2016-209)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on selvittää ja valmistella rakentamisen kustannusten alentamiseksi tarpeelliset väestönsuojarakentamista koskevat säädösmuutokset. Mahdolliset säädösmuutokset koskisivat vain uusia rakennushankkeita ja niiden valmistelussa otetaan huomioon väestön suojaamisen edellyttämät välttämättömät tarpeet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Esivalmistelu tehty pelastusosastolla kesällä 2016. Lausuntokierrosta ei ole toteutettu ja sen ajankohtaa ei ole päätetty. Esityksen antaminen, sisältö ja ajankohta ovat auki.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeessa toteutetaan sidosryhmäkuulemisia, viestintä osana virkamiesvalmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan säädösvalmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Hallitusohjelman (27.5.2015) liitteen 4 (asuntopolitiikan toimet) kohdan "Toimet asuntojen tonttituotannon lisäämiseksi ja rakentamisen kustannusten alentamiseksi" (s. 12) mukaan: "Edellä päätettyjen lisäksi käynnistetään kärkihankkeena valtion ja kuntien rakentamisen normitalkoot muiden kustannusten ja byrokratian keventämiseksi, esimerkiksi väestönsuojien ja pysäköintipaikkojen rakentamisen osalta."

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Liittyy ympäristöministeriön toimialaan: mahdolliset maankäyttö- ja rakennuslain muutokset koskien väestönsuojien rakentamisen määrittelyä (väestönsuojan laskeminen rakennuksen kerrosalaan).

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Ilpo Helismaa, puh. 0295 488 422 ja johdon sihteeri Anne-Mari Hyytiäinen, puh. 0295 418 841.

Nuohousta koskevan sääntelyn uudistaminen (SM007:00/2016; SMDno-2016-297)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslain (379/2011) säännökset nuohouspalveluiden järjestämisestä. Alueen pelastustoimen velvoite huolehtia nuohouspalveluiden järjestämisestä poistettaisiin, jolloin nuohouspalveluiden tuottaminen olisi vastaisuudessa vapaan kilpailun periaatteen mukaista yritystoimintaa. Uudistuksessa otetaan huomioon haja-asutusalueiden erityispiirteet.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 15.3.2016–31.12.2017; lausuntokierros 1-3/2017; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2017. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvitys vuodelta 2014 (SM028:00/2012).

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 88, reformi 2, toimenpide 1) sekä yritystoiminnan edellytysten parantaminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 14, kärkihanke 1, toimenpide 4/1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, ylinäinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

Pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain tiedonsaantioikeus- ja rekisterisäännösten tarkistaminen

(SM024:00/2014; SMDno-2014-1474)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkistaa pelastuslain (379/2011) 13 luvun sekä hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) tiedonsaantioikeuksien ja rekisterisäännösten riittävyys viranomaistoiminnan kannalta.

Tällä hetkellä on käynnissä useisiin viranomaisiin vaikuttavat Hätäkeskuslaitoksen hätäkeskustietojärjestelmähanke (Erica) ja Poliisihallituksen KEJO-hanke, joissa kehitetään viranomaistoimintaa ja tietojärjestelmiä. Hankkeiden tarkoituksena on mahdollistaa tehokas viranomaisten välinen yhteistoiminta ja yhteinen tilannekuva sekä mahdollistaa uusien työprosessien käyttöönotto. Lisäksi on tarkoitus mahdollistaa riittävä tiedon saatavuus toiminnan tueksi.

Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto edellyttää lainsäädännön tarkistamista liittyen tilannekuvan muodostamiseen sekä tietojen käyttöön viranomaistehtävissä. Laeilla luotaisiin edellytykset tehokkaaseen viranomaisyhteistyöhön ja tiedonvaihtoon yli viranomaisrajojen sekä tietojen tarkoituksenmukaiseen ylläpitämiseen.

Organisointi: Hallituksen esityksen valmistelua varten on asetettu työryhmä. Jatkovalmistelu virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2016 (HE 100/2016 vp). Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Valmistelun yhteydessä.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto.

Yhteyshenkilöt: Tietoverkkojohtaja Pekka Tulokas, puh. 0295 488 450, pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki (pelastuslaki), puh. 0295 488 419, hallitusneuvos Johanna Hakala (laki hätäkeskustoiminnasta), puh. 0295 488 452, johdon sihteeri Anne-Mari Hyytiäinen, puh. 0295 418 841.

Pelastusopistosta annetun lain ja Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttaminen (pelastustoimen päällystökoulutuksen siirto)
(SM009:00/2016; SMDno-2016-322)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on muuttaa Pelastusopistosta annettua lakia (607/2006) ja Poliisiammattikorkeakoulusta annettua lakia (1164/2013) siten, että lainsäädäntö mahdollistaa ammattikorkeakoulututkintoon johtavan pelastustoimen päällystökoulutuksen koulutusvastuun siirron Savonia -ammattikorkeakoululta Poliisiammattikorkeakoululle.

Organisointi: Valmistellaan virkатыönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 7.3.2016–31.12.2016; lausuntokierros kesällä 2016; hallituksen esitys on annettu eduskunnalle 22.9.2016 (HE 157/2016). Lakien voimaantulo 1.1.2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Tehty esiselvityshankkeen yhteydessä (SM027:00/2014).

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Budjettilaki (TAE v. 2017)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto.

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki, puh. 0295 488 419 ja osastosihteeri Katri Laakso, puh. 0295 488 441.

EU:n yleisestä tietosuojasetuksesta johtuvat säädösmuutostarpeet pelastustoimen ja hätäkeskustoimen lainsäädäntöön
(SM036:00/2016; SMDno-2016-1328)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tehdä selvitys siitä, aiheuttaako 27.4.2016 annettu EU:n yleinen tietosuojasetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679) muutostarpeita pelastustoimen ja hätäkeskustoimen lainsäädäntöön. Selvityksen perusteella asetetaan mahdollinen lainsäädäntöhanke.

Organisointi: Valmistellaan virkатыönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 1.9.2016–31.12.2016.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Tarpeen mukaan mm. pelastustoimi, Hätäkeskuslaitos ja tietosuojaviranomaiset.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Hankkeen aikana täsmentyen yhteistyössä oman hallinnonalan sekä muiden mahdollisten sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki (pelastustoimi), puh. 0295 488 419 ja neuvotteleva virkamies Johanna Kari (häätäkeskustoimi), puh. 0295 488 574.

Valtioneuvoston asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Sisäministeriön asetus eräiden pelastustoimen laitteiden kunnossapidosta
(SM045:00/2012)

Tavoite: Pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007) 5-10 ja 15 §:n mukaisten säännösten antaminen valtioneuvoston asetuksella ja pelastuslain (379/2011) 12 §:n mukaisten säännösten antaminen sisäministeriön asetuksella. Asetuksilla annetaan tarkemmat säännökset paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelusta, asennuksesta, huollosta ja tarkastuksesta ja kunnossapidosta ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset sekä vanhojen säädösten soveltamisesta saadut kokemukset. Hankkeessa tarkistetaan toiminnanharjoittajia koskevat ilmoitusmenettelyt ja pätevyysvaatimukset. Valmistelussa otetaan huomioon ympäristöministeriössä valmisteilla olevat muutokset rakennusten paloturvallisuusmääräyksiin.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lausuntokierros 11/2016-1/2017; EU:n teknisten määräysten ilmoitusmenettely 2-4/2017. Asetukset on tarkoitus antaa kesällä 2017 ja niiden tulla voimaan syksyllä 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Alan toimijoiden ja sidosryhmien kuuleminen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esiselvityksessä vuodelta 2011 on arvioitu säädösten muutostarpeita ja kartoitettu vaihtoehtoja. Vaikutusten arviointi tehdään osana asetuksen valmistelua.

Suhde hallitusohjelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432, yllisinööri Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435 ja osastosihteeri Marja-Sisko Vanonen, puh. 0295 488 451.

Sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista
(SM038:00/2016)

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Häätäkeskuslaitoksen maksullisista suoritteista (1485/2015), joka on voimassa vuoden 2016 loppuun.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299.

Sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista
(SM037:00/2016)

Tavoite: Uudistetaan sisäministeriön asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista (1059/2014), joka on voimassa vuoden 2016 loppuun.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Toteutetaan osana valmistelua.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana valmistelua.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299.

Pelastustoimen virkapuvusta sekä pelastusviranomaisen henkilökortista annetun sisäministeriön asetuksen (507/2011) uudistaminen
(SM056:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on uudistaa asetusta vastaamaan pelastustoimen virkapuvussa tapahtunutta tuotekehitystä ja pelastusviranomaisten virkanimikemuutoksia.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Valmistelu toteutetaan syksyn 2016 aikana ja uusi asetusta saatetaan voimaan vuoden 2017 alkupuolella.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Lausuntokierros.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan osana säädösvalmistelua.

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299, erityisasiantuntija Jouni Pousi, puh. 0295 488 453 ja osastosihteeri Katri Laakso, puh. 0295 488 441.

RAJAVARTIO-OSASTO

Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, esiselvitys

Tavoite: Laaditaan suunnitelma ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirtämisestä ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla. Selvitetään käytännön toteutus ja tarvittavat säädösmuutokset.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: syyskuu 2015
- Selvityksen valmistumisajankohta: huhtikuu 2016
- Sidosryhmien kuuleminen: huhti-toukokuu 2015
- Jatkovalmistelu: syyskuu 2016

Organisointi: Sisäministeriön ja ympäristöministeriön yhteinen työryhmä. Muina jäseninä Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat. SM:n valmisteluresurssit hankkeessa: neljä työryhmän jäsentä rajavartio-osastolta ja yksi pelastusosastolta, rajavartio-osaston sisäinen hanketyöryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Työryhmä kuulee työnsä aikana ympäristöturvallisuuden ylläpitoon osallistuvia muita tahoja sekä keskeisiä sidosryhmiä.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Johtovastuun siirrolla on vaikutusta useiden viranomaisten toimintaan. Työryhmän tehtävänä on arvioida siirrosta aiheutuvat ympäristö-, hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (Sisäinen turvallisuus) s. 36: Ympäristöönnettomuuksien operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608, rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421 607.

Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsäntelyn muuttaminen (SM002:00/2016)

Tavoite: Muutetaan Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) mukainen Rajavartiolaitoksen virkojen eroamisikäsäntely vastaamaan julkisten alojen eläkeläisissä säädettyä eläkkeelle siirtymisen myöhentämistä. Rajavartiolaitoksen palvelus- ja tontumuksia koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin virasta eroamisen määrittelyn ja lentävän henkilöstön osalta. Lisäksi lainsäädäntöön tehtäisiin Eurooppalaisesta raja- ja merivartioiden järjestelmästä annetusta EU-asetuksesta johtuvat muutokset.

Organisointi: Vastuuvalmistelija ja asiantuntija –työpari.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskausi: tammikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syyskuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: marraskuu 2016
- HE:n antamisajankohta: tammikuu 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2017

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Keskeiset sidosryhmät ovat Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt, Keva, valtiovarainministeriö, puolustusministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö. Ehdotus lähetetään lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Tehdään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 9 (rakennepoliittiset uudistukset) s. 28: Eläkeuudistus

Suhde talousarvioon: Ei

Rajavartiolainsäädännön tarkistaminen hybridiuhkiin varautumiseksi, hallituksen esitys

(SM013:00/2016)

Tavoite: Selvitetään ja toteutetaan rajavartiolainsäädännön muutokset, jotka ovat tarpeen hybridiuhkiin varautumiseksi. Tavoitteena on, että normaaliolojen toimivaltuuksilla pystytään toimimaan myös sellaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa, joissa valmiuslaki ei vielä tule sovellettavaksi.

Aikataulu:

- Hankkeen asettaminen: huhtikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: marraskuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: joulukuu 2016 - tammikuu 2017
- HE:n antamisajankohta: kevätistunto-kaus 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Organisointi: Ohjausryhmä, jossa mukana rajavartio-osasto, poliisiosasto, maahanmuutto-osasto, pelastusosasto ja ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, puolustusministeriö, Poliisihallitus, suojelupoliisi, Tulli, Pääesikunta ja Rajavartiolaitoksen henkilöstöjärjestöt. SM:n valmisteluresurssit: yksi vastuuvälittäjä ja asiantuntijatiimi rajavartio-osastolta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustusministeriö ja Pääesikunta, jotka ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, maahanmuutto-osasto.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608

Henkilötietojen käsittelyä Rajavartiolaitoksessa koskevan lainsäädännön tarkistaminen, hallituksen esitys

(SM057:00/2016)

Tavoite: Toteutetaan uudistuneen EU:n tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin sekä arvioidaan

lain muut muutostarpeet. Lisäksi tarkistetaan meripelastuslain henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: lokakuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: toukokuu 2017
- Lausuntokierroksen ajankohta: kesäkuu - elokuu 2017
- HE:n antamisajankohta: syysistunto-kausiksi 2017
- Lainsäädännön voimaantulo: 2018

Organisointi: Rajavartio-osaston sisäinen työryhmä.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät ovat poliisi, Tulli, puolustushallinto ja oikeusministeriö. Hanke sovitetaan yhteen mainittujen sidosryhmien vastaavan säädösvalmistelun kanssa. Ehdotus lähetetään laajalle lausuntokierrokselle. Tavanomainen hanketiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, puh. 0295 421608

Sisäasiainministeriön asetus Rajavartiolaitoksen tilaa ja aluetta koskevista liikkumisrajoituksista ja -kielloista, muuttaminen
(SM015:00/2016)

Tavoite: Rajavartiolaitoksen liikkumiskieltoalueita on muutettava eräiden merivartioasemien sijaintipaikkamuutosten vuoksi. Samalla tarkistetaan asetuksen muutkin päivitystarpeet.

Organisointi: Vastuuvalmistelijan virkatyönä.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: huhtikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: lokakuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: marraskuu 2016
- Lainsäädännön voimaantulo: joulukuu 2016

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Lausuntokierroksella kuullaan kuntia, joiden alueelle liikkumiskieltoja vahvistetaan. Tavallinen hanketiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Arvioidaan kunkin kieltoalueen kohdalla valmistelun aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 071 872 1603.

HALLINTO- JA KEHITTÄMISOSASTO

Sisäministeriön asetus sisäministeriön maksullisista suoritteista
(SMDno-2016-1693, SM062:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan ministeriön maksullisista suoritteista perittävien maksujen määräytymisen perusteet ja maksujen määrät.

Aikataulu: Asetus tulee voimaan 1.1.2017

Organisointi: Valmistelu virkatyönä.

Suhde talousarvioon: Ei talousarviovaikutuksia, koska ministeriön maksullinen toiminta on vähäistä.

Liittyykö muiden osastojen toimintaan: Pelastusosasto

Yhteyshenkilö: Talous- ja suunnittelujohtaja Kati Korpi, puh. 0295 488 513.

Sisäministeriön asetus sisäministeriön työjärjestyksestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamisesta
(SMDno-2016-1683, SM061:00/2016)

Tavoite: Valmistellaan sisäministeriön asetus sisäministeriön työjärjestyksestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen (1078/2013) muuttamisesta liittyen tehtävien sisäiseen uudelleen organisointiin.

Aikataulu: Asetus tulee voimaan 1.1.2017.

Organisointi: Valmistelu virkatyönä.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Johanna Hakala puh. 0295 488 452.

MINISTERIÖN KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäministeriön hallinnonalan kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevan lainsäädännön tarkistaminen

(SM004:00/2016)

Tavoite: Valtioneuvoston vuoden 2012 turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 6/2012) mukaan Suomen on huolehdittava siitä, ettei kansallisessa lainsäädännössä ole esteitä Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen sisältyvän yhteisvastuulausekkeen toimeenpanolle Suomen alueella tai lausekkeen mukaiselle Suomen toiminnalle toisessa jäsenvaltiossa. Sisäministeriö on käynnistänyt selonteon toimeksiannon mukaisesti oman hallinnonalansa lainsäädännön tarkistustyön. Samalla sisäministeriö tarkistaa, ettei sen toimialan lainsäädännössä ole muiltakaan osin esteitä kansainvälisen avun antamiselle ja vastaanottamiselle poliisi-, rajavartio- ja pelastustoimen alalla. Hallitus antoi esityksen eduskunnalle kesäkuussa 2016 (HE 107/2016).

Selonteossa mainitut muutostarpeet tulivat selvitettäväksi myös osana ulkoasiainministeriön 14.5.2013 - 4.11.2014 toimineen työryhmän työtä. Työryhmän mietintöön sisältyy muun ohella työryhmän arvioita ja kannanottoja lainsäädäntötarpeista tilanteissa, joissa Suomi antaa tai pyytää kansainvälistä apua, erityisesti sovellettaessa unionin perussopimukseen sisältyvää yhteisvastuulauseketta ja keskinäisen avunannon lauseketta. Ulkoasiainministeriö asetti ajalle 25.3.2015–31.5.2016 uuden työryhmän valmistelemaan esitystä erillislainsäädäntöä ylipolitiikan päätöksenteosta kansainvälisen avun antamisen ja pyytämisen tilanteissa. Työryhmä luovutti mietintönsä 12.2.2016. Mietinnön pohjalta tehty hallituksen esitys annettiin eduskunnalle toukokuussa 2016 (HE 72/2016).

Puolustusministeriö on tarkastellut oman toimialansa kansainvälistä apua koskevaa lainsäädäntöä. Eduskunnalle kesäkuussa 2016 annetun hallituksen esityksen (HE 94/2016) tavoitteena on tehdä tarvittavat muutokset puolustusministeriön toimialan lainsäädäntöön, jotta Suomi voi osallistua täysimääräisesti Suomen kansainvälisten velvoitteiden mukaiseen yhteistyöhön sekä avun antamisen ja vastaanottamisen tilanteisiin puolustusministeriön hallinnonalalla.

Organisointi: Valmistelua varten asetettiin sisäministeriön työryhmä ajalle 22.9.2014–31.5.2015. Työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus lainsäädäntöesteiden poistamiseksi. Työryhmän laatimaa hallituksen esitysluonnosta viimeisteltiin syksyllä 2015 ja keväällä 2016 ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön koordinoimana.

Aikataulu: Hankkeeseen kuuluva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle kesäkuussa 2016 (HE 107/2016). Sisäministeriössä, ulkoasiainministeriössä ja puolustusministeriössä valmistellut esitykset käsitellään samanaikaisesti eduskunnassa, ja niihin sisältyvät lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan ja mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeesta on laadittu erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi on tehty hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Pelastusosasto, poliisiosasto, rajavarti-osasto.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

Siviilihenkilöstön osallistumista kriisinhallintaan koskevan lainsäädännön tarkistaminen (SM015:00/2015)

Tavoite: Laki siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004) tuli voimaan 1.1.2005. Sen jälkeen kriisien ja konfliktien toimintaympäristössä, kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja siihen osallistuvissa kansainvälisissä järjestöissä on tapahtunut merkittävää kehitystä mm. Lissabonin sopimuksen, Euroopan unionin ulkosuhdehallinnon sekä ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden strategisen ja konseptuaalisen kehityksen vaikutuksesta. Hankkeen tavoitteena on selvittää tämän kehityksen vaikutukset lakiin ja muut lain soveltamisessa ilmenneet muutostarpeet sekä tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. Samalla tulee tarkistaa muu siviilikriisinhallintaa koskeva lainsäädäntö.

Hankkeen tarkoituksena on ottaa huomioon ulkoasiainministeriön 14.5.2013–4.11.2014 toimineen työryhmän työn tulokset (UM006:00/2013). Työryhmä arvioi kriisinhallintaan ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä lainsäädännön muutostarpeita. Työryhmän työskentelyssä nousi esiin muutostarpeita, joita sisäministeriö esitti työryhmälle, työryhmän mietintöön ja lainsäädäntöön.

Hankkeessa otetaan huomioon myös sisäministeriön 12.3.2010 asettaman siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden oikeudellista asemaa selvittäneen työryhmän raportti 30.6.2011 (sisäasiainministeriön julkaisu 26/2011) sekä voimakeinojen käyttöä siviilikriisinhallintatehtävissä koskeva säädöshanke (SM040:00/2012).

Organisointi: Hanketta varten on perustettu työryhmä. Työryhmän puheenjohtajana toimii kansainvälisten asioiden yksikön päällikkö ja varapuheenjohtajana ulkoasiainministeriön nimeämä virkamies. Työryhmässä on jäsenet kansainvälisten asioiden yksiköstä, pelastusosastosta, rajavarti-osastosta, poliisiosastosta, puolustusministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä ja sosiaali- ja terveysministeriöstä. Työryhmän sihteereinä toimivat kansainvälisten asioiden yksikön ja ulkoasiainministeriön virkamiehet.

Aikataulu: Työryhmä on asetettu ajalle 15.1.2016 - 31.12.2016. Säädosmuutokset on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2017.

Osallisuus ja viestintä: Hankkeen työskentely on osallistavaa ja kattavaa. Hankkeessa järjestetään laaja kuuleminen, jossa otetaan huomioon siviilikriisihallinnan kannalta keskeiset toimijat ja henkilöstöjärjestöt. Hankkeelle laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaihtoehtoja ja vaikutuksia arvioidaan asiantuntijatyöskentelyssä hankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Hanke liittyy poliisi-, rajavartiolaitos-, pelastus- ja maahanmuutto-osaston toimialaan. Hanke liittyy myös mm. ulkoasiainministeriön, puolustusministeriön, oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön toimialaan.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Antti Häikiö, puh. 0295 488 262 ja erityisasiantuntija Tapio Puurunen, puh. 0295 488 254.

1.2 EU-säädöshankkeet

POLIISIOSASTO

Direktiivi lentomatikustajarekisterin tietojen (PNR-tiedot) käyttämisestä lainvalvontaan.

EU-säädös

Säädöksen tavoite ja sisältö on lentoyhtiöiden keräämien matkustajarekisteritietojen saattaminen myös lainvalvontaviranomaisten käyttöön terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Direktiivi hyväksyttiin huhtikuussa 2016 (EUVL, L 119/2016), määräaika kansalliselle täytäntöönpanolle toukokuu 2018

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Lentoliikenteen harjoittajille asetettavasta velvollisuudesta käsitellä PNR- tietoja on säädettävä lailla, samoin henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä on tarkistettava. Karkea arvio järjestelmän rakentamisen kustannuksista viranomaisille on 1,8-3 miljoonaa euroa (huhtikuulta 2012). Lisäksi analyysitoiminnan resursseja on jonkin verran vahvistettava. Lentoliikenteen harjoittajille karkea arvio kustannuksista on 0,10- 0,20 euroa/lippu.

Liittykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto, lisäksi oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä valtiovarainministeriön toimiala.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Tavoitteena on toteuttaa direktiivin kansallinen täytäntöönpanolainsäädäntö.

Aikataulu: Alustava suunnitelma:

Direktiivi pannaan täytäntöön osana poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudistusta (SM064:00/2015), jonka hankkeen toimikausi on 28.1.2016-30.9.2017.

Organisointi: Kokonaisuudistushankkeen työryhmä, jossa edustettuina lainvalmistelun kannalta keskeiset tahot.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Kansallisten vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi tapahtuu suurelta osin neuvotteluvaiheessa ennen kansallista täytäntöönpanoa. Tavanomaiset kuulemiset hallituksen esitysluonnoksesta.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

Asetus Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja koulutusvirastosta (Europol)

EU-säädös

Päätarkoitus on sovittaa Europol Lissabonin sopimuksen vaatimuksiin sen oikeusperustaa muuttamalla ja luomalla mekanismi, jolla kansalliset parlamentit ja Euroopan parlamentti voivat osallistua Europolin toiminnan valvomiseen sekä antaa Europolille uusia tehtäviä.

Ehdotus on annettu 27.3.2013. Asiakirja KOM(2013) 173 lopullinen. Ehdotus on hyväksytty ja sitä aletaan soveltaa 1.5.2017.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Europol-päätös on laitettu kansallisesti täytäntöön lailla Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta 563/2011. Kyseinen laki on kumottava Europol-asetuksen voimaantullessa.

Laissa henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (761/2003) on säädetty Europol-tietojärjestelmästä, poliisin oikeudesta saada tietoja Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä, tietojen luovuttamisesta Europol-tietojärjestelmästä sekä tietojen poistamisesta Europol-tietojärjestelmästä. Kyseisiä säädöksiä on tarkistettava asetusehdotuksen johdosta.

Henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (579/2005) ja tullilaissa (1466/1994) on säännökset tietojen luovuttamisesta Euroopan poliisivirastolle. Muutoin Euroopan poliisiviraston ja Rajavartiolaitoksen sekä Tullin välisestä tiedonsiirosta on säädetty Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Asetusehdotuksesta ei aiheudu jäsenvaltioille merkittäviä taloudellisia kustannuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Asetus liittyy valtiovarainministeriön (Tulli) hallinnonalaan. Lisäksi oikeusministeriö on mukana asian valmistelussa.

Kansallinen täytäntöönpano (SM031:00/2016)

Tavoite: Tavoitteena on selvittää ja toteuttaa asetuksen mahdollisesti aiheuttamat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet.

Aikataulu:

- Hankkeen asettaminen: Hanke on asetettu lokakuussa 2016, hankkeen toimikausi 3.10.2016-31.1.2017.
- Ehdotusten valmistumisajankohta: loppusyyskuu 2016
- Lausuntokierros: 14.10.-23.11.2016.
- Hallituksen esityksen antamisajankohta: keväätistunto-kausi 2017.
- Lainsäädännön voimaantulo: 1.5.2017.

Organisointi:

- Työryhmä/tiimi/virkatyö, mukana ne ministeriöt, joiden toimialaan asetus kuuluu.
- Sisäministeriön valmisteluresurssit hankkeessa: yhteyshenkilö

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: EU-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Kansallisiin lakeihin sen johdosta mahdollisesti tehtävät muutokset eivät enää edellytä mittavaa vaikutusten arviointia.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: rajavartio-osasto

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Hannele Taavila, puh. 0295 488 568.

Direktiivi yksilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten torjumista, tutkimista, selvittämistä ja syytteenpanoa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta

EU-säädös

Direktiivi (EU) 2016/680 on annettu 27.4.2016. Täytäntöönpanon määräaika toukokuu 2018.

Kansallinen täytäntöönpano

Kansallisen täytäntöönpanon valmistelu on käynnistynyt maaliskuussa 2016. Säädös-paketti edellyttää uutta lainsäädäntöä ja muutoksia erityislainsäädäntöön. Täytäntöönpanoon liittyy kansallinen säädöshanke, jonka tarkoituksena on valmistella laki henkilö-tietojen käsittelystä poliisitoimissa, Poliisin henkilötietolainsäädännön kokonaisuudis-tus (SM064:00/2015), ks edellä luku 1.1.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Tietosuoja-asetus koskee koko valtionhallin-toa. Direktiiviehdotus koskee erityisesti myös rajavartio-osastoa.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Virpi Koivu 0295 488 592.

Neuvoston päätös yhteistyön parantamista kriisitilanteissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityistoimintayksiköiden välillä (2008/YOS, ns. ATLAS -päätös) täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntömuutokset
(SM034:00/2014)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on säätää päätöksentekomenettelystä avun pyytämässä ja antamisessa päätöksessä tarkoitetun yhteistoiminnan toteuttamisessa sekä arvioida muut mahdolliset päätöksestä aiheutuvat kansallisen lainsäädännön muutostarpeet.

Aikataulu: Hanke on asetettu 16.10.2014. Lainsäädäntömuutokset toteutetaan osana kansainvälisten asioiden yksikön valmisteluvastuulla olevaa hanketta yhteisvastuulausekkeen kansallisesta täytäntöönpanosta SMDno-2014-1567. Hallituksen esitys (107/2016 vp) annettiin eduskunnalle 22.6.2016.

Organisointi: Hanke valmistellaan virkatyönä poliisiosastolla yhteistyössä rajavartiolaitoksen kanssa. Koska hankkeeseen sisältyvät säädosmuutosesitykset koskevat päätöksentekomenettelyä ja samoja lainkohtia, joita arvioidaan myös ministeriön kansainvälisten asioiden yksikön hankkeessa SM026:00/2014 (yhteisvastuulausekkeen kansallinen täytäntöönpano), annetaan ATLAS-päätöksen edellyttämät muutokset yhdessä hallituksen esityksessä eduskunnalle sisäministeriön hallinnonalan kansainvälistä yhteistyötä koskevan lainsäädännön tarkistamiseksi.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hankkeen valmistelussa kuullaan tarvittavia sidosryhmätahoja (sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartiolaitos-osasto, Poliisihallitus, puolustusministeriö).

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö, rajavartiolaitos-osasto.

Yhteyshenkilöt: Johtava asiantuntija Johanna Puiro, puh. 0295 488 584, säädosvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Ehdotus direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta

EU- säädöksen valmistelu

Tavoite: Ehdotuksen tavoitteena on huolehtia siitä, että sisämarkkinat toimivat ampu-aseiden osalta ja samalla taata korkea turvallisuuden taso EU:n kansalaisille.

Aikataulu: Komissio antoi ehdotuksensa 18.11.2015. Neuvoston yhteinen näkemys hyväksyttiin kesäkuun 2016 oikeus- ja sisäasiat neuvostossa. Euroopan parlamentin antoi raporttinsa 2.8.2016. Viralliset trilogineuvottelut käynnistyvät syksyllä 2016.

Eduskunnan informointi: U 21/2015 vp 3.12.2016, U-jatkokirjelmä 18.4.2016 ja 31.5.2016.

Organisointi ja resurssit: Poliisiosaston vastuuvirkamies kansainvälinen ja oikeusyksiköstä osallistuu työryhmätyöskentelyyn yhdessä suunnitteluosaston asiantuntijan kanssa.

Kansallinen täytäntöönpano: Kansallinen täytäntöönpano tulee aloittaa heti kun se on mahdollista, todennäköisesti loppusyksystä 2016. Direktiivissä asetettu täytäntöönpanoaika tulee olemaan lyhyehkö.

Yhteyshenkilö: Johtava asiantuntija Johanna Puiro puh. 0295 488 584.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Kausityöntekijädirektiivi

EU-säädös

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahan-tulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten.

Direktiivi on annettu 26.2.2014 (2014/36/EU). Kansallisen täytäntöönpanon määräaika 30.9.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset kohdistuvat sisäministeriön, ulkoasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriöiden toimialaan kuuluvaan lainsäädäntöön. Direktiivin keskeinen vaikutus liittyy sen sisältämään yhdenvertaisen kohtelun vaatimukseen, jonka soveltaminen yhteen Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän kanssa edellyttää poikkeamista järjestelmän peruseräistä.

Direktiivi edellyttää eräiltä osin ulkomaalaislaissa säädettyjen lupien myöntämistä koskevien perusratkaisujen muuttamista. Täytäntöönpanon yhteydessä järjestelmä pyritään rakentamaan niin nopeaksi, tehokkaaksi ja taloudelliseksi kuin se direktiivin ja kansallisen järjestelmän asettamissa rajoissa on mahdollista tehdä. Kustannusvaikutukset arvioidaan vähäisiksi, koska valtaosa kausityöntekijöistä tulee satokauden lyhyiden vuoksi jatkossakin viisumilla eikä tarvetta uusien lupatyyppien laajaan käyttöön juuri ole. Täytäntöönpanon ei arvioida vaikuttavan kausityöntekijöiden kokonaismäärään, mutta sillä voi olla vaikutusta kausityöntekijöiden jakautumiseen alle ja yli kolmeksi kuukaudeksi tulevien välillä.

Täytäntöönpanon suurin merkitys on siinä, että sillä varmistetaan maatalousvaltaisten ja harvaanasuttujen seutujen tarvitseman kausityövoiman saanti jatkossakin. Kausityöntekijöiden riittävä määrä on keskeinen tekijä myös vakinaisten työpaikkojen säilymiselle alueilla, joilla korvaavia työpaikkoja ei juuri ole. Useat maatalouden sektorit ovat

täysin riippuvaisia kausityöntekijöistä. Kausityöntekijöiden määrä mukaan lukien maatalouden työntekijöistä noin kolmannes on ulkomaalaisia.

Kustannusvaikutuksista keskeisimmät liittyvät sairaanhoitoon. Tähän mennessä kausityöntekijät eivät ole kuormittaneet työskentelykuntansa terveystakeskuksia. Terveystakeskusten laajenemisen ei arvioida muuttavan tilannetta ainakaan valtiontalouden näkökulmasta merkittävästi, vaikka direktiivi edellyttääkin aiempaa laajempaa oikeutta saada terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano:
(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä kausityölaki, joka soveltuvin osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeessa on mukana myös erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen samasta yksiköstä. Työryhmässä ovat edustettuna myös sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä.

Aikataulu: Direktiivin täytäntöönpanon määräaika 30.9.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan kevätistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmisteluja, joka toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahdenvälisiä neuvotteluja kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Täytäntöönpano voidaan ainakin suurelta osin toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä vaikutuksia. Useat esitettävistä ratkaisuksista olisi mahdollisuus toteuttaa myös niin, että ne edellyttäisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa pyritään välttämään kustannusvaikutuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula, puh. 0295 488 623.

Yritysten sisällä siirtyviä henkilöitä koskeva direktiivi

EU-säädös

Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä.

Direktiivi on annettu 15.5.2014 (2014/66/EU).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutukset kohdistuvat sisäministeriön hallinnonalan lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ulkoasiainministeriön hallinnonaloille.

Suomi on aiemmin myöntänyt direktiivin tarkoittamille henkilöille oleskelulupia pääasiassa asiantuntijoina. Kansallisiin lupiin sisältyy oikeus työskennellä vain Suomessa. Direktiivin täytäntöönpano laajentaisi Suomessa myönnettyllä luvalla työskentelevien johtajien, asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden oikeutta työskennellä eräin rajoituksin myös muissa EU:n jäsenvaltioissa. Vastaavasti se merkitsisi oikeutta työskennellä Suomessa muissa jäsenvaltioissa myönnettyillä luvilla.

Direktiivin täytäntöönpano laajimmassa muodossaan olisi merkityksellinen kansainvälisille yrityksille, joilla on toimipisteitä useissa eri jäsenvaltioissa sekä näiden työntekijöille. Rajoitukseton täytäntöönpano voisi parantaa Suomen houkuttelevuutta ankarasti kilpaillussa maahanmuuttajaryhmässä. Suomi on neuvottelujen alusta alkaen suhtautunut torjuvasti liikkuvuuden laajentamiseen ja halunnut estää mahdollisuuden työskennellä Suomessa toisen jäsenvaltion myöntämällä luvalla.

Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat käytännössä merkityksettömät, koska sen tarjoamia mahdollisuuksia hallintorakenteen keventämiseen ja talouselämän toimintamahdollisuuksien kehittämiseen ei täysimääräisesti hyödynnetä. Ryhmään kuuluvien henkilöiden ei arvioida kuormittavan Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää, koska tulotaso on korkea ja sairaanhoito vakuutuksin turvattu.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano:
(SM046:00/2014, SMDno-2014-2831)

Tavoite: Direktiivi saatetaan kansallisesti voimaan säätämällä erillislaki, joka soveltuvin osin nojautuu ulkomaalaislakiin.

Organisointi: Hankkeen vastuhenkilö on neuvotteleva virkamies Harri Sivula sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeessa on mukana myös erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen samasta yksiköstä. Työryhmässä ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö ja Maahanmuuttovirasto. Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut mahdollisuuden tulla kuulluksi toimialaansa liittyvissä kysymyksissä. Valmistelussa on neuvoteltu eri aloja edustavien työmarkkinaosapuolten kanssa. Tavoitteena on, että keskeisiin ongelmiin olisi löydetty neuvotteluratkaisut jo ennen virallista lausuntokierrosta.

Aikataulu: Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 29.11.2016. Hallituksen esitys eduskunnalle annetaan keväätistuntokaudella 2017.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat työmarkkinaosapuolet. Täytäntöönpano edellyttää kolmikantavalmistelua, joka toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön johdolla toimivassa jaostossa. Soveltamisalaan kuuluu hyvin erityyppisiä ryhmiä, joiden alakohtaisten säännösten valmistelu edellyttää kahdenvälisiä neuvotteluita kunkin järjestön kanssa. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Esitys sisältää laajan vaikutusarviointia koskevan kokonaisuuden, jossa vaikutukset arvioidaan eri näkökulmista. Se sisältää myös kuvauksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista ja perustellun arvion valituista toteuttamistavoista.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Esitys voidaan toteuttaa niin, että sillä ei ole talousarvioon liittyviä vaikutuksia. Useat esitetyistä ratkaisuista olisi mahdollisuus toteuttaa niin, että ne edellyttäisivät tietojärjestelmämuutoksia, joihin liittyisi kustannusvaikutuksia. Valmistelussa on pyritty siihen, ettei täytäntöönpanoon liittyisi kustannusvaikutuksia.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Harri Sivula 0295 488 623.

Direktiivi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten (uudelleenlaadittu)

EU-säädös

Direktiivi on annettu 11.5.2016 (2016/801/EU).

Aikaisemmin annetut opiskelijoita (2004/114/EY) ja tutkijoita (2005/71/EY) koskevat direktiivit kumotaan ja niistä säädetään tässä direktiivissä uudelleen ja samassa yhteydessä säädetään otsikossa mainittujen muiden ryhmien maahantulosta ja maassa oleskelusta.

Direktiivin tutkimusta, opiskelua, harjoittelua ja eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun puitteissa tehtävää vapaaehtoistyötä koskevat osiot ovat pakollisia. Direktiivin oppilasvaihto-ohjelmia tai opetushankkeita ja muuta kuin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun puitteissa tehtävää vapaaehtoistyötä ja au pairina työskentelyä koskevat osiot ovat vapaaehtoisia.

Direktiivissä säädetään tutkijoiden ja näiden perheenjäsenten sekä opiskelijoiden osalta EU:n sisäisestä liikkuvuudesta. Siinä säädetään myös yhdenvertaisesta kohtelusta ottaen huomioon, mitä on säädetty ns. yhdistelmälapadirektiivissä (2011/98/EU).

Kansallinen täytäntöönpano
(SMDno-2016-1488)

Tavoite: Sisäministeriö on asettanut 13.10.2016 hankkeen, jonka tehtävänä on direktiivin pakollisten osioiden täytäntöönpano osaksi kansallista lainsäädäntöä. Siten täytäntöönpano koskee tutkimusta, opiskelua, harjoittelua ja vapaaehtoistyötä. Direktiivin vapaaehtoisia osioita täytäntöönpano ei koske. Tehtävänä on mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon muutkin lainsäädännön muutostarpeet aihealueeseen liittyen, ottaen huomioon esim. mitä Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuskertomuksessa 3/2016 (Maahantulon viranomaistoiminta ja sen kehittäminen) on esitetty.

Tehtävänä on selvittää täytäntöönpanon edellyttämät lainsäädäntötarpeet ja valmistella ehdotukset tarvittaviksi lainsäädännön muutoksiksi sekä sovittaa valmisteltavien säännösten kanssa yhteen mahdollisesti itsenäisesti annettavien ja muiden esitysten yhteydessä annettavien säännösten valmistelu.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 13.10.2016-31.5.2018. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle viimeistään kevälistuntokaudella 2018. Kansallinen täytäntöönpano tulee tehdä viimeistään 23.5.2018.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloille.

Direktiivin kansallinen täytäntöönpano tulee aiheuttamaan muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön oleskeluluvan myöntämisestä ja hakemusmenettelyä koskevien säännösten osalta. Kansalliseen lainsäädäntöön on myös lisättävä säännökset tutkijoiden ja opiskelijoiden osalta koskien EU:n sisäistä liikkuvuutta. Jäsenvaltioilla tulee olla kontaktipiste, joka vastaa muun muassa liikkumiseen liittyvistä ilmoituksista. Liikkumisesta tulee myös pitää tilastoa ja raportoida siitä komissiolle.

Organisointi, resurssit: Hankkeen vastuhenkilö on erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen sisäministeriön maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Hankkeen työryhmään kuuluu ylitarkastaja Berit Kiuru samasta yksiköstä. Työryhmässä on edustajat opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä Maahanmuuttovirastosta. Hankkeen yhteydessä kuullaan ulkoasiainministeriön, ympäristöministeriön ja valtiovarainministeriön edustajia sekä mahdollisesti muita tahoja.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Sidosryhmäyhteistyössä keskeisessä asemassa ovat asianomaiset ministeriöt. Valmisteluun liittyy myös normaali kuulemismenettely. Tiedottaminen suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ministeriön viestintäyksikön kanssa.

Suhde talousarvioon: Hanketta asetettaessa on arvioitu, että sillä ei ole merkittäviä välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Taloudellisia vaikutuksia voi olla direktiivin edellyttämän yhdenvertaisen kohtelun osalta. Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan hankkeen aikana, jolloin asia täsmentyy.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Jarmo Tiukkanen, puh. 0295 488 606.

Vastuunmäärittämisasetuksen (ns. Dublin III -asetus) muutos, joka koskee ilman huoltajaa olevan alaikäisen jättämisestä turvapaikkahakemuksesta vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä

EU-säädöksen valmistelu

Komission ehdotus (COM(2014) 382 final) on annettu 26.6.2014. Komission muutosehdotuksen käsittely on kesken. Sen tarkoituksena on ratkaista epäselvyydet, jotka koskevat niitä ilman huoltajaa olevia alaikäisiä, joilla ei ole jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevia perheenjäseniä tai sukulaisia. Neuvoston ja Euroopan parlamentin kannat poikkeavat toisistaan. Neuvosto katsoo, että lähtökohtaisesti vastuussa hakemuksen käsittelystä olisi ensimmäinen jäsenmaa, jossa hakemus on jätetty, kun taas EP katsoo, että viimeisen jäsenmaan tulisi käsitellä hakemus. Luxem-

burg käynnisti kolmikantaneuvottelut Euroopan parlamentin kanssa ehdotuksesta. Komissio on ilmoittanut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että sen tarkoitus on vetää tämä ehdotus pois.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 11.9.2014 (U 34/2014).

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Taloudellisten vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset. Suomeen kohdistuvien taloudellisten vaikutusten suuruus riippuu mm. kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden määrästä ja siitä, mitä kautta hakijat Suomeen saapuvat.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678.

Komission ehdotus menettelydirektiivin muuttamisesta asetukseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)467 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälistä suojelua koskevasta yhteisestä menettelystä unionissa.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii varmistamaan nopean ja samalla korkealaatuisen menettelyn kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelemiseksi. Ehdotus pohjautuu nykyiseen menettelydirektiiviin, joka ehdotetaan muutettavaksi asetukseksi, jotta menettelyt olisivat jäsenvaltioissa jatkossa nykyistä yhdenmukaisempia. Ehdotuksen mukaan hakijalle annettaisiin nykyistä paremmin tietoja hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä turvapaikkamenettelystä. Tämän perusteella hakijalle voi aiheutua nykyistä vakavampia kielteisiä seuraamuksia, kuten hakemuksen hylkääminen, jos hakija laiminlyö yhteistyövelvoitteen eikä edistä asiansa selvittämistä. Menettelyn väärinkäytön torjuntaan annetaan nykyistä tehokkaampia keinoja. Ehdotukseen sisältyy entistä lyhyempiä ja uusia määräaikoja hakemusten käsittelylle. Tärkeä väline menettelyn tehostamisessa on turvallisten maiden käsitteiden nykyistä yhdenmukaisempi käyttö. Palautuksen ollessa mahdollinen ensimmäiseen turvapaikkamaahan tai turvalliseen kolmanteen maahan, hakemus voidaan jättää sisällöltään tutkimatta. Turvallisen alkuperämaan ollessa kyseessä hakemus voidaan käsitellä nopeutetussa menettelyssä. Tavoitteena on EU-tason luetteloita turvallisista maista.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisi- ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488617.

Komission ehdotus Dublin-asetuksen muuttamiseksi koskien sisäisiä siirtoja koskevaa kriisimekanismia

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kriisitilanteen siirtomekanismin perustamisesta sekä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26 päivänä kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 muuttamisesta

Tavoite: Dublin-asetukseen lisättäisiin säännökset toimivallan antamisesta komissiolle sisäisiä siirtoja varten.

Aikataulu: Asiaa on käsitelty kerran lyhyesti turvapaikkatyöryhmässä ja kerran Alan-komaiden puheenjohtajuuskaudella. Asian käsittelyn tarkoituksena tänä vuonna on ollut lähinnä antaa komissiolle tietoja jäsenvaltioiden näkemyksistä sisäisistä siirroista. Komissio on ilmoittanut 4.5.2016 antamassaan Dublin-asetuksen uudelleenlaadintaa koskevassa ehdotuksessa, että se harkitsee tämän ehdotuksen poisvetämistä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu syyskuussa 2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Alustavien arvioiden mukaan ehdotuksella olisi kansallisia säädösmuutostarpeita, koska komissiolle annettaisiin merkittävää toimivaltaa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut).

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: maahanmuutto-osasto (lisätiedot Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 678).

Komission ehdotus asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan otettaisiin käyttöön EU:n yhteinen turvallisten alkuperämaiden luettelo, johon esitetään ehdotuksen liitteessä (COM(2015) 452 final ANNEX) seitsemää kolmatta maata (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Makedonia, Montenegro, Serbia ja Turkki).

Asetuksella muutettaisiin myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/32/EU kansainvälisen suojelun myöntämisestä tai poistamista koskevista yhtenäisistä menettelyistä (uudelleenlaadittu) eli ns. turvapaikkamenettelydirektiiviä.

Komissio antoi 9.9.2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n yhteisestä turvallisten alkuperämaiden luettelosta (COM(2015) 452 final). Ehdotus on käsiteltävänä EU:n elimissä.

Aikataulu: Komissio antoi 13.7.2016 turvapaikkamenettelyä koskevan asetusehdotuksen (KOM(2016) 476 lopullinen). Komission mukaan hyväksytyt turvallisia alkuperämaita koskeva asetukset sisällytetään menettelyasetukseen, ja tämän jälkeen erillinen turvallisia alkuperämaita koskeva asetukset kumotaan. Asetus on tarkoitus hyväksyä ennen menettelyasetuksen hyväksymistä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä 15/2015 vp, 1.10.2015.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, rajavartiolaitos-osasto.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tero Mikkola, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen tarkoituksena on yhtenäistää laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi tarkoitettua eurooppalaisen matkustusasiakirjan muotoa ja tekniset vaatimukset. Tällä helpotetaan asiakirjan tunnistamista kolmansissa maissa. Lisäksi eurooppalainen matkustusasiakirja vähentäisi ja nopeuttaisi hallinnollisia menettelyjä, mikä osaltaan lyhentäisi maasta poistamista odottavien henkilöiden säilysooloaika.

Komissio antoi 15.12.2015 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta matkustusasiakirjasta laittomasti maassa oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (COM(2015) 668 final). Ehdotus on käsiteltävänä EU:n elimissä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä U 26/2015 vp, 28.1.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut)

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, rajavartiolaitos-osasto.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Tero Mikkola, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus määritelmädirektiivin muuttamisesta asetukseksi ja pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi

Komission ehdotus [KOM(2016)466 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle (jäljempänä määritelmäasetus) sekä pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemaa koskevan neuvoston direktiivin 2003/109/EY muuttamiseksi.

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii entisestään yhdenmukaistamaan yhteisiä edellytyksiä, joilla tunnustetaan kansainvälisen suojelun tarpeessa olevat henkilöt, sekä yhtenäistämään turvapaikkapäätöksentekoa eri puolilla EU:ta. Jäsenvaltioiden viranomaiset veloitetaan ottamaan huomioon suojelua myönnettäessä ja pakolais- tai toissijaisen suojeluaseman lakkaamisarvioinnissa yhteinen analyysi ja ohjeistus. Kansainvälistä suojelua annetaan vain niin kauan kun vainoon tai vakavaan haittaan perustuvat syyt ovat olemassa. Kansainvälistä suojelua saavien edelleen liikkumista unionin alueella pyritään estämään. Kansainvälistä suojelua saavien oikeuksia harmonisoidaan edelleen ja perheenjäsenyyden ulottuvuutta laajennetaan. Kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen kannustimia vahvistetaan. Komissio ehdottaa, että ehdotuksen pohjana oleva nykyinen määritelmädirektiivi muutetaan asetuksen muotoon.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 25.8.2016.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotus aiheuttaisi tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä, erityisesti ulkomaalaislakia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Muutamien muiden ministeriöiden hallinnonala, eniten työ- ja elinkeinoministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta

EU-säädöksen valmistelu

Komission asetusehdotuksen mukaan Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EA-SO) nimettäisiin uudelleen Euroopan unionin turvapaikkavirastoksi. Sen toimivaltaa lisättäisiin niin, että sillä olisi täydet edellytykset tarjota jäsenmaille tarvittavaa operatiivista ja teknistä apua, lisätä käytännön yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenmaiden kesken, tukea turvapaikkahakemusten kestävä ja reilua jakamista, seurata ja arvioida turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa ja jäsenmaiden vastaanotto- ja turvapaikkajärjestelmien kapasiteettia sekä mahdollistaa kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten yhtenäinen arviointi unionissa.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin turvapaikkavirastosta ja asetuksen (EU) 439/2010 kumoamisesta (COM(2016) 271 final).

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön eikä siitä seuraisi suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Johanna Rätty puh. 0295 488 605.

Komission ehdotus vastuunmäärittämisesetuksen uudelleenlaadinnasta

Komission ehdotus [8715/16, KOM(2016)270 lopullinen] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsitteystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta annetun asetuksen uudelleenlaadinnasta (jäljempänä vastuunmäärittämisesetus).

EU-säädöksen valmistelu

Komissio esittää merkittäviä muutoksia voimassa olevaan vastuunmäärittämisesetukseen. Pyrkimyksenä on taata hakijavirtojen hallinnointi, helpottaa vastuuvaltion määrittämistä ja estää väärinkäytöksiä sekä hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Komissio ehdottaa, että Dublin-järjestelmän peruseriaatteen pysyisivät entisillä: turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa, ja vastuuvaltio on yleensä se jäsenvaltio, johon hakija ensiksi saapuu. Peruseriaatetta vahvistettaisiin säätämällä nykyistä selkeämmin hakijan velvollisuuksista. Velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi nykyistä merkittävämpiin seuraamuksiin. Näin pyritään vähentämään Dublin-menettelyn väärinkäyttöä ja hakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Uutena komissio ehdottaa, että vastuunjakoa jäsenvaltioiden välillä tasattaisiin automaattisella jakomekanismilla.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016.

Vaikutuksen kansalliseen lainsäädäntöön: Ehdotuksella olisi toteutuessaan merkittäviä seuraamuksia turvapaikkamenettelyyn ja hakijoiden jakautumiseen jäsenvaltioiden kesken.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä useiden muiden ministeriöiden hallinnonalat, eniten oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtioneuvoston kanslia ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Asetusta ei erikseen toimeenpanna kansallisesti.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, puh. 0295 488 617.

Komission ehdotus asetukseksi uudelleensijoittamisesta

Komission ehdotus (KOM (2016) 468 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamista koskevien puitteiden luomiseksi (asetus uudelleensijoittamisesta).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii parantamaan suojelun tarpeessa olevien ihmisten laillista ja turvallista pääsyä jäsenvaltioiden alueelle ja vähentämään laajamittaista laitonta maahantuloa. Ehdotuksella pyritään myös yhtenäistämään jäsenvaltioiden uudelleensijoittamiskäytännöt luomalla toiminnalle yhteiset säännöt. Ehdotus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan hyväksyä ja panna täytäntöön kansallisia uudelleensijoittamisjärjestelyjä, sikäli kuin ne eivät vaaranna ehdotetun asetuksen mukaisten unionin tavoitteiden saavuttamista. Ehdotuksessa määritellään uudelleensijoitettavien henkilöiden valinta- ja poissulkemiskriteerit. Valintakriteereillä uudelleen sijoittaminen laajennetaan koskemaan tietyissä tapauksissa myös niitä henkilöitä, jotka eivät ole kotimaansa tai pysyvän asuinmaansa ulkopuolella. Ehdotus sisältää tavallisen valintamenettelyn lisäksi myös nopeutetun valintamenettelyn. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioita tuetaan taloudellisesti 10 000 eurolla kutakin uudelleensijoitettavaa kohden silloin kun uudelleen sijoittaminen tapahtuu ehdotetun asetuksen mukaisesti.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksen lainsäädännöllisiin vaikutuksiin otetaan kantaa, kun sen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisen valmistelun edetessä lisää tietoa. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Maahanmuutto-osasto (ehdotuksen EU-käsittely ei ole varsinaisesti vielä alkanut).

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Tuuli Kainulainen puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi

EU-säädöksen valmistelu

Komissio ehdottaa nykyisen Eurodac-asetuksen soveltamisalan laajentamista niin, että jäsenvaltiot voisivat tallentaa ja hakea Eurodac-rekisteristä myös sellaisten kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tietoja, jotka eivät ole hakenneet kansainvälistä suojelua ja jotka oleskelevat EU:n alueella laittomasti. Biometristä tunnistajärjestelmää laajennetaan niin, että jäsenmaille tulee velvollisuus sormenjälkien ottamiseen kaikista sormista ja kasvokuvien ottamiseen yli 6-vuotiailta turvapaikanhakijoilta, kolmannen maan kansalaisilta ja kansalaisuudettomilta henkilöiltä. Pyrkimyksenä on parantaa maahanmuutto- ja turvapaikkaviranomaisten mahdollisuuksia tunnistaa unionin alueella laittomasti oleskelevat kolmansien maiden kansalaiset tai turvapaikanhakijat ilman, että tietoja tarvitsee pyytää toiselta jäsenvaltiolta erikseen. Järjestelmän tietoja voidaan käyttää myös terrorismirikosten sekä muiden rikoksien ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi. Biometristen tunnistetietojen tallentamisen alaikärajan laskeminen auttaa lasten tunnistamista sellaisissa tilanteissa, joissa he joutuvat erilleen vanhemmistaan.

Komissio antoi 4.5.2016 ehdotuksen Eurodac-järjestelmän lujittamiseksi sekä asetuksen (EU) 604/2013 tehokkaaksi soveltamiseksi.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu 2.6.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei sinänsä aiheuttaisi vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja eikä siitä seuraisi merkittäviä suoria taloudellisia vaikutuksia.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: maahanmuutto-osasto

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos-osasto sekä oikeusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Tuuli Kainulainen puh. 0295 488 248.

Komission ehdotus direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi)

EU-säädöksen valmistelu

Direktiiviehdotus on osa kolmansien maiden kansalaisten maahantulosäännösten harmonisointia. Komissio on päättänyt antamaan ehdotuksensa täysin uudeksi direktiiviksi eli samassa yhteydessä on tarkoitus kumota vanha vuonna 2009 annettu erityisosaajadirektiivi (2009/50/EY).

Komission ehdotuksen tavoite on uudistaa EU:n sinistä korttia korvaten nykyiset kansalliset oleskelulupajärjestelmät EU:n laajuisella järjestelmällä. Komission tavoitteena on joustavoittaa sekä yksinkertaistaa maahanpääsymenettelyjä sekä parantaa sinisen kortin haltijan oikeuksia.

Komission ehdotus on annettu 7.6.2016. Ehdotuksen artiklakohtainen käsittely kotouttamis-, maahanmuutto- ja maastapoistamistyöryhmässä on jatkunut syksyllä 2016.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä on annettu eduskunnalle 1.9.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Direktiivin vaikutukset painottuvat sisäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloille.

Ehdotuksessa kielletään rinnakkaiset, kilpailevat järjestelmät, jollaiseksi voidaan tulkita nykyinen erityisosaajan oleskelulupajärjestelmä. Tämä tarkoittaa muutoksia Suomen lainsäädäntöön, erityisesti ulkomaalaislakiin. Toteutuessaan se aiheuttaisi ainakin joitain hallinnollisia kustannuksia. Mikäli kansalliset järjestelmät kielletään ja sen myötä erityisosaajien saaminen Suomeen vaikeutuisi, sillä tulisi lisäksi olemaan kielteisiä vaikutuksia yritysten toimintaedellytysten kannalta. Taloudellisten vaikutusten selvittämistä jatketaan arvioiden täsmentämiseksi ja tarkentamiseksi.

Organisointi, resurssit: Valmistelu- ja koordinoitavastuu on maahanmuutto-osastolla, mutta sisältökysymykset liittyvät vahvasti myös työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoihin.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Erityisasiantuntija Elina Johansson, puh. 0295 488 615.

Komission ehdotus uudelleenlaadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista

Komission ehdotus (KOM (2016) 465 lopullinen) Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadittavaksi direktiiviksi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista (vastaanottodirektiivi).

EU-säädöksen valmistelu

Ehdotuksellaan komissio pyrkii vähentämään hakijoiden edelleen liikkumista, yhdenmukaistamaan vastaanotto-olosuhteita unionin alueella ja lisäämään kansainvälistä suojelua hakeneiden omatoimisuutta ja mahdollisia kotoutumisenäkymiä.

Ehdotuksen mukaan edelleen liikkumista pyritään vähentämään hakijalle asetetulla velvollisuudella oleskella tietyllä alueella ja velvollisuuden rikkomisesta seuraavilla muutoksilla vastaanottopalveluihin. Hakija tulisi määrätä tietyissä tilanteissa oleskele-

maan erityisessä paikassa ja ilmoittautumaan viranomaisille. Luvattoman edelleen liikumisen tai pakenemisen estämiseksi ehdotukseen sisältyy myös uusi säilöönottopöytä.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä annettiin 25.8.2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Ehdotuksen lainsäädännöllisiin vaikutuksiin otetaan kantaa, kun sen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisen valmistelun edetessä lisää tietoa. Ehdotuksella voi olla vaikutuksia valtion talousarvioon.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asian valmistelu- ja koordinoituvastuu on maahanmuutto-osastolla.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja rajavartiolaitos sekä eräiden muiden ministeriöiden hallinnonala, erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Mirikka Mykkänen puh. 0295 488 618.

RAJAVARTIO-OSASTO

Älykkäät rajat (Smart borders) -hanke

a) Eurooppalaisen rajanylitystietojärjestelmän (EES) luominen, asetus

EU-säädöksen valmistelu

Tavoitteena on luoda säädöspohja ns. Euroopan rajanylitystietojärjestelmän (Entry/Exit, EES) tekniselle toteutukselle ja käytölle. Rajanylitystietojärjestelmään tultaisiin rekisteröimään kolmansien maiden kansalaisten rajanylitystietoja ml. biometriset tiedot (sormenjäljet ja kasvokuva).

Helmikuussa 2013 annettu ehdotus vedettiin pois ja komissio antoi uuden ehdotuksen 6.4.2016 (COM(2016) 194 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Asetus hyväksyttäneen aikaisintaan loppuvuodesta 2016.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016. U-jatkokirje loka-marraskuussa 2016.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Ehdotuksilla on vaikutuksia valtion talousarvioon, vaikka EU:n yleisestä budjetista kustannetaan keskusjärjestelmän ja kansallisten liittymisrajapintojen rakentamiseen liittyvät kustannukset vuosina 2017–2019. Keskusjärjestelmän käytön edellyttämät järjestelmä- ja ohjelmistomuutokset kansallisiin järjestelmiin sekä välineistön lisääminen ja uudistaminen aiheuttavat Rajavartiolaitokselle kertaluontoiset, arviolta noin 1,1 M €

kustannukset. Kustannukset ajoittuvat järjestelmän kehitysvaiheeseen vuosille 2018–2020. Järjestelmän kansallisen osuuden ja laitteistojen pysyvien ylläpitokustannusten arvioidaan olevan 0,3 M € vuodessa. Taloudelliset vaikutukset henkilöstön lisätarpeen kautta riippuvat siitä, miten rajanylityksiä sujuvoittavia toiminnallisuuksia saadaan neuvotteluissa edistettyä kansallisten rekisteröityjen matkustajien ohjelmien (RTP, Registered Traveller Programme) tukemisen kautta. Rajavartiolaitoksen osalta EES:n aiheuttama lisätarve on arviolta 40–60 henkilötyövuotta. Henkilöstölisäyksen kustannusvaikutus on 2,6–4,0 M€ vuodessa.

EES-järjestelmän valvonta aiheuttaa lisäresurssien tarvetta tietosuojavaltuutetun toimistolle. Ulkoministeriön osalta kustannus- ja henkilöstövaikutukset riippuvat EES-järjestelmän rajapintaratkaisusta ja käyttöön otettavan kansallisen rekisteröityjen matkustajien ohjelman vaikutuksista edustustoille. Muiden viranomaisten osalta välittömät kustannus- ja henkilöstövaikutukset voidaan arvioida vähäisiksi.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yhteistyössä maahanmuutto-osaston ja poliisiosaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

Tavoite: Saattaa voimaan mahdolliset asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset.

Aikataulu:

Alustava suunnitelma:

- Hankkeen asettamiskausi: kevät 2017
- Ehdotusten valmistumisajankohta: kevät 2018
- Lausuntokierroksen ajankohta: syksy 2018
- HE:n antamisajankohta: 2018
- Lainsäädännön voimaantulo: 2019-2020

Organisointi: Mahdolliset rajavartiolainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla. Samassa hankkeessa on tarkoituksenmukaista valmistella mahdolliset lainsäädäntömuutokset myös Schengenin rajasäännösten (SBC) muutokseen liittyen. Lisäksi hankkeessa tulee tarkastella Euroopan parlamentin ja neuvoston viisumitietojärjestelmästä (VIS) antaman asetuksen (EY) N:o 767/2008 ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevaan jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon (VIS-asetus) mahdollisesti liittyvien asetusmuutosten vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Hankkeessa on tarpeen tehdä yhteistyötä oman hallinnonalan sidosryhmien, kuten poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa sekä ulkoasiainministeriön ja oikeusministeriön kanssa.

Osallisuus ja viestintä: Valmistellaan rajavartio-osastolla. Keskeiset sidosryhmät ovat maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto. Hankkeeseen osallistuvat myös ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

b) Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)

EU-säädöksen valmistelu

Asetukseen sisällytettäisiin EES- ehdotuksesta johtuvat muutokset. Ehdotus on annettu 6.4.2016 (COM(2016) 196 final). Käsittely neuvostossa on alkanut huhtikuussa 2016. Asetus hyväksyttäneen aikaisintaan loppuvuodesta 2016.

Eduskunnan informointi: U 22/2016 vp, 19.5.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Mahdolliset rajavartiolaitoksen muutostarpeet on arvioitavissa määrältään hyvin vähäisiksi. Schengenin rajasäännösten muuttaminen aiheuttaa tarpeen lisätä Rajavartiolaitoksen rajatarkastusautomaattien sujuvan rajaliikenteen ylläpitämiseksi etenkin Helsinki-Vantaan lentokentällä, Helsingin satamassa sekä myös itärajan suurimmilla rajanylityspaikoilla. Kertaluontoiset kustannukset ovat 1,3 M €. Tästä 1,0 M € aiheutuu rajatarkastusautomaattien lisäyksestä ja 0,3 M € vanhojen rajatarkastusautomaattien ominaisuuksien päivittämisestä. Kertaluontoiset kustannukset ajoittuvat vuosille 2019–2020. Pysyvien ylläpitokustannusten arvioidaan kasvavan 0,4 M € vuodessa. Rajavartiolaitokselle ehdotuksen kertaluontoiset kustannukset ovat vuosille 2018 - 2020 yhteensä 2,4 M € ja pysyvät ylläpitokustannukset vuodesta 2020 alkaen 0,7 M € vuodessa. Pysyvä henkilöstökustannusten nousu on vuodesta 2020 alkaen 2,6–4,0 M € vuodessa.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmistellaan yh-

teistyössä poliisiosaston ja maahanmuutto-osaston kanssa. Valmisteluun osallistuvat myös ulkoasiainministeriö ja oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö

Kansallinen täytäntöönpano

Samassa hankkeessa EES-asetuksen kanssa.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

Schengenin rajasäännösten muutos (SBC-asetus)

EU-säädöksen valmistelu

Asetuksessa ehdotetaan pakollisia rekisteritarkastuksia kolmansien maiden kansalaisille myös lähtötarkastuksiin sekä EU-kansalaisille lähtö- ja tulotarkastuksiin ulkorajalla. EU-kansalaisten osalta olisi komission asetusehdotuksen mukaan mahdollisuus riskianalyysiperusteisiin ruuhkajoustoihin rekisteritarkastuksissa maa- ja merirajoilla, mutta lentoliikenteessä vain 6 kuukauden ajan asetuksen voimaantulosta.

Komissio antoi ehdotuksen 15.12.2015, COM(2015) 670. Neuvosto hyväksyi neuvottelumandaatin maaliskuussa 2016. Tällä hetkellä käynnissä ovat trilogikeskustelut EU:n puheenjohtajamaan, komission ja parlamentin kesken. Asetus hyväksyttäneen syksyllä / loppuvuonna 2016.

Eduskunnan informointi: U 1/2016 vp, 4.2.2016

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus ei edellytä kansallisia säädösmuutoksia. Asetuksen toimeenpano edellyttää noin 15 htv:n lisäyksen Helsinki-Vantaan lentokentällä.

Organisointi, resurssit EU-valmistelussa: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asia valmisteltiin yhteistyössä poliisiosaston kanssa. Valmisteluun osallistui myös oikeusministeriö.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto ja oikeusministeriö.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

Eurooppalainen raja- ja merivartiosto

EU-säädös

Asetuksella perustettiin Eurooppalainen raja- ja merivartiosto. Uusi Raja- ja merivartiostovirasto sai lisää toimivaltuuksia ja resursseja Frontexin aiempaan tilanteeseen verrattuna. Normaalitylanteessa jäsenvaltiot vastaavat itse ulkorajaosuuksiensa valvonnasta ja virasto tukee ja koordinoi yhteistyötä sekä arvioi haavoittuvuuksia. Kriisitilanteessa virasto voi ottaa enemmän vastuuta. Asetuksella tehostetaan myös rannikkovartiostoyhteistyötä.

Asetus on annettu 14.9.2016, (EU) 2016/1624. Se tuli voimaan 6.10.2016. Osaa säännöksistä sovelletaan vasta 7.12.2016 ja 7.1.2017 alkaen.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Asetus aiheuttaa muutoksia rajavartiolakiin, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettuun lakiin ja poliisilakiin. Ehdotuksella on kansallisia taloudellisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat Rajavartiolaitoksen henkilöstön irrottamisesta viraston koordinoimiin operatioihin huolimatta kansallisesta tilanteesta. Vuoden 2017 talousarvioesityksessä hallitus esittää Rajavartiolaitokselle 2 miljoonan euron rahoitusta Eurooppalaisen raja- ja merivartioston velvoitteiden toimeenpanoon.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto ja poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano

(SM002:00/2016)

Tavoite: Saattaa voimaan asetuksesta aiheutuvat kansallisten säännösten muutokset. Rajavartiolakiin lisättäisiin säännökset valtioneuvoston yleisistunnon päätöksenteosta ja Euroopan unionin nopeisiin rajainterventioyryhmiin kuuluvien virkamiesten toimivaltuuksista tilanteessa, jossa Suomi on veloitettu ottamaan Euroopan raja- ja merivartiostoviraston koordinoimaa tukea alueelleen ilman omaa pyyntöään. Poliisilakiin lisättäisiin säännökset poliisin osallistumisesta Euroopan raja- ja merivartiostoviraston palautustoimenpiteisiin, operatioihin ja muuhun toimintaan. Lakien viittaukset rajaturvallisuusvirastoasetukseen tulee muuttaa viittauksiksi asetukseen Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta.

Organisointi: Lainsäädännön muutokset valmistellaan rajavartio-osastolla ja poliisiosastolla.

Aikataulu:

- Hankkeen asettamiskuukausi: tammikuu 2016
- Ehdotusten valmistumisajankohta: syyskuu 2016
- Lausuntokierroksen ajankohta: marraskuu 2016
- HE:n antamisajankohta: syysistunto-kausiksi 2016
- Lainsäädännön voimaantulo: 2017

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistellaan rajavartiolaitos-osastolla. Keskeiset sidosryhmät ovat poliisiosasto ja maahanmuutto-osasto. Hankkeeseen osallistuvat myös valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö. Tavallinen hanketiedotus ja tarpeen mukaan erillinen mediatiedotus.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana käsittelyyn osallistuvien sidosryhmien ja yhteistyötahojen kanssa.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö.

Yhteyshenkilöt: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133, lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

1.3 Kansainväliset sopimukset

POLIISIOSASTO

Euroopan neuvoston katsomoturvallisuusyleissopimus

Sopimus: Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 4.5.2016 yleissopimuksen katsomoturvallisuuden tehostamiseksi; Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmennyksestä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (ETS Nro 218).

Sopimuksella päivitetään ja korvataan Euroopan neuvoston vuoden 1985 vastaavaa aihetta käsittelevä yleissopimus (ETS Nro 120). Vuoden 1985 yleissopimus on saatettu Suomessa voimaan asetuksella Nro 9/1987.

Sopimus on avattu allekirjoitettavaksi 3.7.2016.

Kansallinen voimaansaattaminen
(SM024:00/2016)

Tavoite: Hankkeen tavoitteena on tarkastella Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta käsittelevän yleissopimuksen voimaan saattamista sekä tehdä mahdolliset tarvittavat toimet sopimuksen täytäntöön panemiseksi.

Aikataulu: Hankkeen toimikausi on 1.6.2016-31.5.2017.

Organisointi: Valmistelu tehdään virkatyönä.

Liittyykö muiden osastojen ja ministeriöiden toimialaan: Sisäministeriön pelastusosasto, ulkoasiainministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Poliisihallitus.

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, puh. 0295 488 556.

MAAHANMUUTTO-OSASTO

Työlomajärjestely Kanadan kanssa (SM063:00/2010)

Sopimuksen valmistelu: Kanadalla on tällä hetkellä työlomajärjestelysopimuksia 20 maan kanssa, joista 13 on EU –maita, ja 10 sopimusta on neuvotteluvaiheessa. Pohjoismaista ainoastaan Suomella ja Islannilla ei ole virallista sopimusta. Vuonna 2009 Kanada solmi sopimuksia mm. Viron, Hong Kongin, Liettuan, Slovenian ja Espanjan kanssa. Ohjelmakategorioita on kolme ja mahdollinen sopimus Suomen kanssa voisi sisältää kaikkia tai valittuja kategorioita: Working Holiday (suunnattu 18-35 vuotiaille, jotka haluavat matkustaa toisessa maassa ja täydentää matkavarojaan tilapäisellä keikkatyöllä, useimmiten low skill -työpaikoissa), Young Professional/Young Worker Opportunities (tarkoitettu 18-35 vuotiaille nuorille, jotka haluavat saada opintoihinsa tai uraansa liittyvää ammatillista työkokemusta ulkomailla) ja International Co-operative Education (ohjelma tarkoitettu pääsääntöisesti opiskelijoille, joiden tutkinto vaatii alan työharjoitteluosuuden).

Keskeiset yhteistyötahot asian valmistelussa ovat Maahanmuuttovirasto, poliisi, rajavartio-osasto, kansainvälisten asioiden yksikkö, ulkoasiainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Sidosryhmiä (OKM, STM, TEM, CIMO jne.) kuullaan neuvottelujen aikana ja aikanaan myös hallituksen esityksen lausuntokierroksella. Sopimuksen vaikutukset kohdistuvat nuoriin ihmisiin, jotka haluavat liikkua Kanadan ja Suomen välillä. Määrät eivät muodostune merkittäviksi, joten sopimuksen käytännön vaikutukset ovat vähäiset.

Sopimusneuvottelut keskeytettiin Kanadan pyynnöstä muutamaksi vuodeksi, mutta syksyllä 2016 Kanada on ilmoittanut haluavansa jatkaa neuvotteluja.

Organisointi, resurssit sopimusneuvotteluissa: Työ tehdään virkatyönä maahanmuutto-osastolla yhteistyössä kansainvälisten asioiden yksikön kanssa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: poliisiosasto, rajavartio-osasto ja kansainvälisten asioiden yksikkö.

Yhteyshenkilö: Hallitusneuvos Eero Koskenniemi, puh. 0295 488616.

2 VUOSINA 2017-2021 KÄYNNISTYVIÄ SÄÄDÖSHANKKEITA JA ESISELVI- TYKSIÄ

2.1 Kansallisia hankkeita

POLIISIOSASTO

Poliisin tiedonsaantioikeutta koskevien säännösten tarkistaminen

Tavoite: Poliisilain (872/2011) 4 luvun 2 §:ssä säädetään poliisin oikeudesta saada tietoja viranomaiselta ja poliisilain 4 luvun 3 §:ssä poliisin oikeudesta saada tietoja yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä.

Poliisin tiedonsaantia viranomaisilta selvittänyt työryhmä (SM051:00/2009) on luovuttanut esityksensä Poliisihallitukselle toukokuussa 2012. Työryhmä on todennut, että jatkovalmistelutyössä tulisi kokonaisuudessaan arvioida poliisin tiedonsaantioikeutta koskevat säännökset, erityissäännösten muutostarve sekä arvioida, minkälaisia muutoksia poliisilakiin on tarpeen tehdä.

Poliisilain 4 luvun 3 §:n muutostarpeita on ilmennyt muun muassa tapauksissa, jotka ovat koskeneet poliisin oikeutta saada tietoja yksityisiltä tahoilta. Epäselvyyksiä on ollut myös tiedonsaantioikeuden maksuttomuudessa. Lisäksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut asiaan liittyvän ratkaisun 4.2.2013 (Dnro 4518/4/11).

Aikataulu: Hankkeen aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Rajavartio-osasto

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisin hallintolainsäädännön uudistaminen

Tavoite: Annetaan uusi laki poliisin hallinnosta ja uusi valtioneuvoston asetus poliisin hallinnosta. Lakia ja asetusta on muutettu niiden voimaantulon jälkeen lukuisia kertoja ja säädökset vaativat kokonaisuudistuksen.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitys lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Vaikutusten arviointi tehdään hankkeen aikana yhteistyössä poliisihallinnon kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Hallitusneuvos Riitta Aulanko puh. 0295 488 569, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Viihdelaitelain muutokset

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Arpajaislain muutos

Tavoite: Selkeytetään lainsäädäntöä muita arpajaisia kuin rahapelejä koskevien säännösten osalta. Tavoitteet tarkentuvat erillisten poliittisten linjausten myötä.

Aikataulu: Valmistelutyön aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Lainsäädäntöhankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Hallituksen esitysluonnos lähetetään lausuntokierrokselle.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Toteutetaan hankkeen aikana yhteistyötahojen kanssa.

Liittyykö muiden osastojen toimialaan: Ei

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Jukka Tukia, puh. 0295 488 573, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

Poliisilain muutokset

Tavoite: Arvioidaan poliisilain (872/2011) muutostarpeet yksittäisten kysymysten osalta mahdollisuuksien mukaan kokoavassa hankkeessa tai muihin hankkeisiin yhdistämällä.

Poliisihallitukselta saadut säännösmuutosesitykset koskevat ampuma-aseen käytöstä päättämistä, teknistä valvontaa, tietojen antamista vaitiolovelvollisuuden estämättä, uhka-arviotyökalua, vapaaehtoisesta pelastuspalvelutoiminnasta maksettavia korvauksia ja erityisiä poliisivaltuuksia.

Aikataulu: Hankkeen/hankkeiden aloittamisajankohta arvioidaan erikseen.

Organisointi: Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen/hankkeiden organisointi arvioidaan erikseen.

Yhteyshenkilöt: Erityisasiantuntija Marko Meriniemi, puh. 0295 488 561, säädösvalmisteluavustaja Paula Honkanen, puh. 0295 488 554.

PELASTUSOSASTO

Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen

Tavoite: Uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007) ja lain nojalla annetut asetukset. Laki on uudistettava vastaamaan muutoksia, joita on tehty tai joita on valmisteilla rakennusten palo- ja käyttöturvallisuutta sekä tuoteturvallisuutta koskeviin säädöksiin. Näitä säädöksiä ovat erityisesti pelastuslaki (379/2011) ja rakentamismääräykset sekä kansalliset ja EU-säädökset, jotka koskevat tuotteiden markkinavalvontaa ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista. Uudistuksessa tarkistetaan myös henkilörekistereitä koskevan sääntelyn riittävyys.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: 9/2017–5/2018; hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätsäätökautella 2018. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Valmistelu tehdään kiinteässä yhteistyössä ympäristöministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja alan toimialajärjestöjen kanssa. Valmistelussa hyödynnetään eri toimijoiden asettamia yhteistyöryhmiä.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan ja hallituksen toimenpidesuunnitelmaan: Kyllä. Säädösten sujuvoittaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen (hallituksen toimintasuunnitelma s. 79, kärkihanke 3, toimenpide 1).

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ympäristöministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yhteyshenkilöt: Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, puh. 0295 488 432 ja ylläpitäjä Jaana Rajakko, puh. 0295 488 435.

Palosuojelurahastolain uudistaminen rahaston ohjauksen osalta

Tavoite: Palosuojelurahastolain (306/2003) uudistamisen tavoitteena on ottaa laissa huomioon VTV:n raporteissaan esittämät rahastojen ohjaamisen ja muut kehittämistavoitteet. Lainsäädäntöhankkeessa arvioidaan ja toteutetaan myös muut rahaston toiminnan uudistamiseksi tarpeelliset säännösmuutokset. Lain uudistamisessa otetaan erityisesti huomioon pelastustoimen uudistaminen ja itsehallintoalueiden pelastustoimen uusien rahoitusjärjestelyiden aiheuttamat muutostarpeet Palosuojelurahaston avustusten kohdentamisessa.

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä pelastusosastolla.

Aikataulu: Lainsäädäntöhanke käynnistetään viimeistään vuonna 2017 ja uudistettu laki saatetaan voimaan viimeistään vuoden 2019 alusta.

Osallisuus, viestintä, kuuleminen: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Vaikutusten ja vaihtoehtojen arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Linda Viitala, puh. 0295 488 299.

RAJAVARTIO-OSASTO

Ympäristöonnettomuuksien torjunnan operatiivisen johtovastuun siirto merialueilla, hallituksen esitys

Tavoite: Toteutetaan esiselvityksen perusteella tarpeelliset lainsäädäntömuutokset ympäristöonnettomuuksien operatiivisen johtovastuun siirtämiseksi ympäristöministeriöltä sisäministeriölle merialueilla.

Aikataulu: Hankkeen aikataulu täsmentyy myöhemmin.

Organisointi: Hankkeen organisointi päätetään myöhemmin. Sisäministeriön jäsenet rajavartio-osastolta ja pelastusosastolta.

Osallisuus ja viestintä: Keskeiset sidosryhmät: ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, Liikenteen turvallisuusvirasto ja merivoimat.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Esiselvityksen yhteydessä on arvioitu johtovastuun siirrosta aiheutuvia taloudellisia, hallinnollisia ja ympäristövaikutuksia. Vaikutusten arviointia täydennetään säädöshankkeen aikana.

Suhde hallitusohjelmaan: Hallitusohjelman luku 12 (sisäinen turvallisuus), s. 36: Ympäristöonnettomuuksien operatiivinen johtovastuu merialueilla siirretään sisäministeriölle.

Suhde talousarvioon: Edellyttää määrärahasiirtoja hallinnonalojen välillä, selviää tarkemmin valmistelun kuluessa.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Pelastusosasto, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, puolustusministeriö.

Yhteyshenkilö: Ylitarkastaja Anne Ihanus, p. 0295 421608, rajavartiolylitarkastaja Pertti Normia, puh. 0295 421 607.

Rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Tavoite: Tavoitteena on selvittää rajavartiolainsäädännön toimivuutta ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset, joilla varmistetaan säädösten ajantasaisuus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Aikataulu: Esiselvityshanke asetetaan vuonna 2017. Mahdollisen lainsäädäntöhankkeen käynnistämisestä päätetään esiselvityksen jälkeen.

Organisointi, resurssit: Hankkeen organisointi arvioidaan erikseen.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Maahanmuutto-osasto, poliisiosasto.

Yhteyshenkilö: Lainsäädäntöneuvos Jaana Heikkinen puh. 0295 421 603.

KANSAINVÄLISTEN ASIOIDEN YKSIKKÖ

Sisäasioiden rahastoista annetun lain ja asetuksen tarkistaminen

Tavoite: Tavoitteena on arvioida ja valmistella tarvittavat säädösmuutokset sisäasioiden rahastoista annettuun lakiin (903/2014) sekä asetukseen (351/2015).

Organisointi: Valmistellaan virkatyönä ministeriön kansainvälisten asioiden yksikössä.

Aikataulu: Hanke asetetaan vuonna 2017.

Osallisuus ja viestintä: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi: Suunnitellaan myöhemmin erikseen.

Suhde hallitusohjelmaan: Ei

Suhde talousarvioon: Ei.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Ei

Yhteyshenkilö: Neuvotteleva virkamies Pauliina Eskola, puh. 0295 488 263.

2.2 EU-säädöshankkeita

ETIAS (European Travel Information and Authorisation System) - matkustajatietojärjestelmäasetus

EU-säädöksen valmistelu

Komissio valmistelee asetusehdotusta Eurooppalaisesta matkustajatietojärjestelmästä (ETIAS). Järjestelmää käytettäisiin tietojen keräämiseen Schengen -alueelle matkustavilta viisumivapailta kolmansien maiden kansalaisilta. Tällä hetkellä on käynnissä vaikuttavuustutkimus.

Aikataulu: Komission asetusehdotus annetaan 16.11.2016. Asetusehdotuksen käsittely alkanee neuvoston Rajat -työryhmässä heti sen jälkeen.

Eduskunnan informointi: U-kirjelmä valmistellaan asetusehdotuksen julkaisemisen jälkeen rajavartio-osaston toimesta tarvittavassa yhteistyössä poliisiosaston, maahanmuutto-osaston ja ulkoministeriön kanssa.

Vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön ja taloudelliset vaikutukset: Vaikutusten arviointi aloitetaan asetusehdotuksen julkaisemisen jälkeen.

Organisointi, resurssit: Asia valmistellaan rajavartio-osastolla, jonka edustajat osallistuvat neuvoston työryhmätyöskentelyyn. Asiaa valmistellaan yhteistyössä poliisiosaston, maahanmuutto-osaston ja ulkoministeriön kanssa. Valmisteluun osallistuu myös oikeusministeriö ja valtiovarainministeriö.

Kansallinen täytäntöönpano: Arvioidaan asetusehdotuksen julkaisemisen jälkeen.

Liittyykö muiden osastojen ja muiden ministeriöiden toimialaan: Poliisiosasto, maahanmuutto-osasto ja ulkoasianministeriö.

Yhteyshenkilö: Rajaturvallisuusasiantuntija Mikko Simola puh. 0295 421 133.

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET